

בנק מזרחי טפחות

דוח הדירקטוריון וההנהלה

להלן הקישורים:

הצהרות לגבי גילוי

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

תמצית דוחות כספיים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח הרבעוני

גילויים פיקוחיים נוספים

דוח סיכונים

תיאור המאפיינים של מכשירי ההון הנכללים בהון הפיקוחי

תוכן העניינים

10	פתח דבר
10	מידע צופה פני עתיד
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
14	סיכונים עיקריים
14	יעדים ואסטרטגיה עסקית
14	התפתחויות במבנה ההון
14	התפתחויות במקורות המימון
15	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
16	התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל
16	התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע
16	התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית
16	נושאים נוספים
17	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
17	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
17	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
19	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
21	סיכונים מובילים ומתפתחים
21	דוח סקירה של ראוי החשבון המבקרים
21	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
22	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
22	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
27	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
27	נכסים והתחייבויות
32	הון, הלימות הון ומינוף
35	פעילות חוץ מאזנית אחרת
36	מידע כספי לפי מגזרי פעילות
45	חברות מוחזקות עיקריות
46	סקירת הסיכונים
46	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
47	הערכת גורמי הסיכון
49	סיכון אשראי
66	סיכון תפעולי
67	סיכון שוק וריבית
70	סיכון נדילות ומימון
71	סיכונים אחרים
71	סיכון ציות ורגולציה
71	סיכון חוצה גבולות
72	סיכון הלבנת הון ומימון טרור
72	סיכון מוניטין
72	סיכון אסטרטגי-עסקי
73	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
73	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
73	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון והנהלה

11	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
12	מאזן - סעיפים עיקריים
13	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
18	נתונים עדכניים בדבר פעילות הבנק לסייע ללקוחות על רקע משבר הקורונה
19	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
20	השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
20	השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים)
20	השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
22	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
23	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
23	היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
23	פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)
23	על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
24	פירוט התפתחות הוצאות בגין הפסדי אשראי
24	פירוט הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
25	נתוני Cost-Income Ratio
26	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות ויחס המינוף בתום הרבעון
26	נתוני הרווח והדיבידנד למניה
27	ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
27	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
27	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
27	פירוט של סיכון אשראי בעיית ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה
28	וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
29	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
29	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
30	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
30	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
31	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
31	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
31	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
32	הרכב ההון העצמי
33	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים
33	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
34	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
34	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
34	יחס המינוף של הבנק
35	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק
35	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק
35	שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
36	תוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
37	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
38	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
39	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

40	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
41	מגזר עסקים גדולים
42	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
43	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
44	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
47	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם
50	6 הלזים הגדולים בקבוצה
51	אשראי למטרת עסקאות הוניות
51	אשראי לחברות ממונפות
	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות
51	למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
51	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
52	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
52	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
53	סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
55	סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
55	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
56	סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
57	סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
58	סיכון אשראי לפי ענפי משק
61	חשיפה למדינות זרות - מאוחד
62	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
64	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
64	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור
66	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שביגין נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
68	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
68	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
69	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
69	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
69	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
70	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 31 במאי 2020 (ח' בסיוון התש"ף), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 31 במרץ 2020.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. תמצית הדוחות הכספיים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

מידע נלווה נוסף זה כולל:

- דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).
- פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.
- קובץ של הדוחות הכספיים בפורמט XBRL.

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאופוליטיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צירוף", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאופוליטיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כוח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בקבוצת הבנק ותחומי פעילותה ברבעון הראשון של שנת 2020, בביצועים, בסיכונים אליהם חשוף הבנק, וכן ביעדים ובאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2019.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

2019 שנתי	2019				2020	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	
	במיליוני שקלים חדשים					
5,340	1,231	1,543	1,214	1,352	1,347	הכנסות ריבית, נטו
357	57	89	147	64	64	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,609	409	395	400	405	529	עמלות והכנסות אחרות
7,306	1,697	2,027	1,761	1,821	1,940	סך ההכנסות
364	76	99	70	119	345	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,988	986	1,011	998	993	1,017	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,562	636	648	650	628	644	מזה: משכורות והוצאות נלוות
2,954	635	917	693	709	578	רווח לפני מיסים
1,029	213	318	251	247	200	הפרשה למיסים על הרווח
1,842	404	576	422	440	357	רווח נקי⁽⁴⁾

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-357 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 404 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 11.6%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 9.1%, לעומת תשואה על ההון של 11.3% ברבעון המקביל אשתקד ו-11.9% בשנת 2019 כולה.

הרווח הנקי ברבעון הראשון של השנה כולל הכנסות בסך של 82 מיליוני שקלים חדשים (23 מיליוני דולר ארה"ב) בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק, להלן.

הרווח הנקי של הקבוצה מפעילות שוטפת (בנטרול ההכנסות מביטוח כאמור לעיל) הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-303 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 404 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 25.0%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 7.7%, לעומת תשואה על ההון של 11.3% ברבעון המקביל אשתקד ו-11.9% בשנת 2019 כולה.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2020 בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד:

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

– ההוצאות בגין הפסדי אשראי לרבעון הראשון של שנת 2020 מסתכמות ב-345 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 76 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 269 מיליוני שקלים חדשים. עיקר הגידול נובע מהפרשות להפסדי אשראי שנערכו על בסיס קבוצתי, הן בגין חובות שזוהה בהם סיכון לפגיעה ביכולת החזר של הלקוח, והן בגין רכיב הפרשה נוסף ("רכיב איכותי") שחושב באמצעות מתודולוגיה המתבססת על פרמטרים איכותיים (מדדי מאקרו, כגון שיעור האבטלה והצמיחה בהתאם לתחזית בנק ישראל, ומדדים פנימיים, כגון דירוגי הלקוחות), וחל על כלל חשיפות האשראי של הבנק. ההפרשה האיכותית מתבססת על שיקול דעת ואומדן שנערך בתנאי חוסר-ודאות, ותיבחן באופן שוטף בהתאם להתפתחות האינדיקטורים השונים. לפרטים נוספים בדבר ההפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוחות כספיים אלה, ראה להלן בפרק ניתוח ההתפתחויות בהכנסות ובהוצאות, וכן בביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

– ההכנסות מעמלות, ברבעון הראשון של שנת 2020, הסתכמו ב-424 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 383 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ-10.7%, הנובע, בין היתר, מגידול בהכנסות מעמלות ניירות ערך ומהמרות מטבע חוץ, כתוצאה מגידול משמעותי בנפח הפעילות, בעיקר בחודש מרץ, עם תחילת משבר הקורונה.

השפעות נוספות

– הכנסות המימון (הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית) גדלו, ברבעון הראשון של השנה, בשיעור של 9.5%, לעומת הרבעון המקביל אשתקד. זאת למרות ירידה של 0.5% במדד המחירים (הידוע) לצרכן ברבעון הראשון של השנה, לעומת ירידה של 0.3% ברבעון המקביל אשתקד.

לפרטים ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת להלן.

– ההכנסות האחרות, ברבעון הראשון של שנת 2020, כוללות הכנסות בסך של 82 מיליוני שקלים חדשים בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק, להלן.

(4) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

ליום					
31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	31.12.2019	31.3.2020	
במיליוני שקלים חדשים					
					מאזן - סעיפים עיקריים
260,011	264,223	267,001	273,244	284,731	סך כל המאזן
196,271	200,728	202,578	204,708	210,230	אשראי לציבור, נטו
48,396	48,700	47,125	51,672	56,385	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,130	8,816	10,566	10,113	8,709	ניירות ערך
1,387	1,375	1,384	1,457	1,437	בניינים וציוד
204,777	205,188	207,832	210,984	223,189	פיקדונות הציבור
27,721	31,596	30,442	33,460	30,237	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
619	554	673	714	924	פיקדונות מבנקים
15,121	15,740	15,755	16,033	16,371	הון עצמי ⁽¹⁾

ההתפתחות בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק, כאשר:

- סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2020 הסתכם ב-284.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 24.7 מיליארדי שקלים חדשים (9.5%) בהשוואה ליום 31 במרץ 2019.
- האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2020 הסתכם ב-210.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 14.0 מיליארדי שקלים חדשים (7.1%) בהשוואה ליום 31 במרץ 2019, מזה גידול של 5.5 מיליארד שקלים חדשים ברבעון הראשון של שנת 2020, גידול שהושפע במידה רבה ממשבר הקורונה, ומהצורך הגובר של לקוחות הבנק, בעיקר עסקיים, בניצול קווי אשראי קיימים שעמדו לרשותם ומגידול בהיקף האשראי לדיור.
- פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2020 הסתכמו ב-223.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 18.4 מיליארדי שקלים חדשים (9.0%) בהשוואה ליום 31 במרץ 2019, מזה גידול של 12.2 מיליארד שקלים חדשים ברבעון הראשון של שנת 2020, בעיקר על רקע הסטה בהיקף משמעותי של נכסי לקוחות משוק ההון לפיקדונות בבנק.
- ההון העצמי ליום 31 במרץ 2020 הסתכם ב-16.4 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 1.3 מיליארדי שקלים חדשים (8.3%) בהשוואה ליום 31 במרץ 2019. ראה להלן גם פרק הלימות ההון.

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

2019 שנתי	2019				2020	
	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	
11.9	11.3	15.8	11.1	11.5	9.1	מדדי ביצוע עיקריים
1.17	1.06	1.48	1.06	1.09	0.86	תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽¹⁾
0.70	0.63	0.88	0.64	0.65	0.51	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾
103.1	104.3	102.2	102.6	103.1	106.2	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
10.14	10.12	10.23	10.13	10.14	9.89	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
5.55	5.54	5.67	5.62	5.55	5.40	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
121	120	118	122	121	117	יחס המינוף ⁽⁴⁾
2.76	2.65	3.13	2.68	2.72	2.81	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני) ⁽⁵⁾
54.6	58.1	49.9	56.7	54.5	52.4	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
7.86	1.73	2.46	1.80	1.88	1.52	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות Cost Income Ratio ⁽⁶⁾
0.82	0.80	0.80	0.81	0.82	0.91	מדדי איכות אשראי עיקריים
1.36	1.25	1.28	1.29	1.36	1.41	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.18	0.15	0.20	0.14	0.23	0.66	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.11	0.14	0.13	0.07	0.12	0.16	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
92.00	74.60	82.00	86.40	92.00	66.23	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
178	-	-	167 ⁽⁸⁾	72	75	נתונים נוספים
2.02	1.92	2.38	1.84	2.02	1.95	מחיר מניה (בשקלים חדשים) בתום הרבעון
0.58	0.59	0.57	0.58	0.58	0.61	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
						יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
						יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- תשואת הרווח הנקי מפעילות שוטפת ברבעון הראשון הינה 7.7% (תשואת הרווח הנקי המדווח היא 9.1%), לעומת תשואה של 11.3% ברבעון המקביל אשתקד. הירידה בתשואה על הון נובעת מהגידול המשמעותי בהוצאות הפסדי האשראי לאור משבר הקורונה, וירידת הריבית בארצות הברית, ומוקדזת כנגד גידול בהיקף האשראי, הפיקדונות והעמלות בשל משבר הקורונה.
  - יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ירד לשיעור של 9.89%, בהשוואה ליחס המזערי לו מחויב הבנק, בשיעור של 8.82%. הירידה נובעת מעלייה בהיקף האשראי שניתן ללקוחות, ומהירידה ברווח הנקי לרבעון הראשון של 2020, כאמור לעיל. זאת, בהלימה לציפייה הפיקוחית בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250, מיום 31 במרץ 2020, על פעילות הבנק בשעת המשבר ולהקלה שניתנה בעקבות המשבר, בדרישת הון המינימאלית מהתאגידים הבנקאיים. לפרטים, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן.
  - יחס היעילות מפעילות שוטפת (בנטרול הכנסות בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים כאמור לעיל), ברבעון הראשון של שנת 2020, הגיע ל-54.7% (יחס היעילות המדווח הינו 52.4%). זאת לאור הגידול בהכנסות מפעילות שוטפת ושמירה על רמת ההוצאות.
- סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

(2) מחושב על בסיס שנתי.

(3) רווח נקי לסך נכסי הסיכון הממוצעים.

(4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

(5) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(6) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(7) שיעור הדיבידנד למניה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בתקופה המדווחת.

(8) ברבעון השני של שנת 2019 הוכרז דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

סיכונים עיקריים

במסגרת תהליך למיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (בפרט סיכון הריבית בתיק הבנקאי), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגי המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות והלבנת הון, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגי-עסקי. הבנק בוחן באופן שוטף את מיפוי הסיכונים על מנת לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019. מידע על התפתחויות בסיכונים לרבות השפעת משבר הקורונה, מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק. ראה להלן עדכונים להערכת פוטנציאל ההשפעה של גורמי הסיכון השונים על קבוצת הבנק, בפרק סקירת הסיכונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

בהמשך להנחיית דירקטוריון הבנק את ההנהלה להיערך להכנת תוכנית אסטרטגית חדשה לשנים 2021-2025, ולהבאתה לאישור הדירקטוריון ברבעון השלישי של שנת 2020, כל זאת לאור השגת יעדי התוכנית האסטרטגית הנוכחית כבר בדוחות הכספיים לשנת 2019, הרי שלאור משבר הקורונה, ואי הודאות השוררת, ידון הדירקטוריון בתוכנית אסטרטגית חדשה לקראת סוף שנת 2020. לפרטים בדבר יעדי הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו לשנים 2021-2017, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות ההון.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת איגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, הלימות ההון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הרכוזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון והנהלה מגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הרכוזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הרכוזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכוני הנזילות.

פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 31 במרץ 2020 הסתכמו ב- 223.2 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-211.0 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2019, גידול של 5.8%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו ברבעון הראשון של שנת 2020 בשיעור של 5.7%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד ללא שינוי משמעותי והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 8.5%. לפרטים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

גיוס כתבי התחייבות ואיגרות חוב מהציבור

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו. לטפחות הנפקות קיים תשקיף מדף שפורסם ביום 4 באוגוסט 2019 (נושא תאריך 5 באוגוסט 2019), להנפקת תעודות התחייבות. בנוסף לפעילות טפחות הנפקות, קיים לבנק עצמו תשקיף מדף שפורסם ביום 3 בדצמבר 2019 (נושא תאריך 4 בדצמבר 2019). במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 לא בוצעו הנפקות על ידי הבנק או על ידי טפחות הנפקות. נכון למועד הדוחות הכספיים סך איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים הסתכמו ב-30.2 מיליארדי שקלים חדשים, בהשוואה ל-33.5 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019.

מכשירי הון מורכבים

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשרות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), ליום 31 במרץ 2020 הסתכמו ב-3.6 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליום 31 בדצמבר 2019.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

מכשירי הון מורכבים אחרים

שטר הון אשר אינו כשיר להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ומופחת בהדרגה, ליום 31 במרץ 2020 הסתכם ב-2.0 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליום 31 בדצמבר 2019.

כתיב התחייבויות אחרים

כתיב התחייבויות נדחים, אשר אינם נחשבים מכשירי הון מורכבים (נכללים בהון רוברד 2 לעניין שמירת יחס הון מזערי ומופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר), ליום 31 מרץ 2020 הסתכמו ב-0.7 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 1.2 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

התפשטות נגיף הקורונה

משבר הקורונה הפוקד את העולם כולו, ואת ישראל בתוכו, מוביל להשלכות כלכליות, ריאליות ופיננסיות, המשפיעות על פעילות המערכת הבנקאית. לפרטים, לרבות בדבר פעילות הבנק, ראה פרק מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים להלן.

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 27 בנובמבר 2017, התקשר הבנק בהסכם עם בעלי השליטה של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "אגוד") המחזיקים יחדיו ב-47.63% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד, לרכישת מניות בנק אגוד ומיזוגו עם הבנק בדרך של החלפת מניות (להלן: "ההסכם"). כמו כן, עובר למועד ההתקשרות בהסכם, התקבלה הודעתו של בעל מניות נוסף של אגוד, המחזיק (באמצעות נאמנים) במניות אגוד המהוות כ-27.12% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד (להלן: "בעל המניות הנוסף"). על פי ההסכם, כפי שצוין בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017, בכפוף להתקיימות תנאים מתלים שעיקרם מפורט בהסכם, יפרסם הבנק הצעת רכש חליפין מלאה (להלן: "הצעת רכש") לרכישת מניות בנק אגוד ומנגד התחייבו בעלי מניות השליטה וכן בעל מניות הנוסף להיענות להצעת הרכש, שתושלם בכפוף לתנאים המתלים שנקבעו בהסכם. ביום 30 במאי 2018 התקבלה החלטת מ"מ הממונה על ההגבלים העסקיים להתנגד למיזוג (להלן: "הממונה" ו-"ההחלטה", בהתאמה). ביום 5 באוגוסט 2018 התקשר הבנק עם בעלי המניות בתוספת להסכם (להלן: "תוספת מספר 1"), על פיה הוסכם כי הצדדים וכן אגוד יגישו ערר על ההחלטה. ערר כאמור הוגש ביום 6 בספטמבר 2018. כמו כן, הוסכם כי המועד הקובע המוארך יחול בחלוף 12 חודשים ממועד החתימה על התוספת (להלן: "המועד הקובע המוארך") וכי היה ועד למועד הקובע המוארך יינתן פסק דין לפיו הערר נדחה, או לא יינתן פסק דין בערר, אזי יבוטל ההסכם. ביום 8 ביולי 2019 התקשרו הצדדים להסכם בתוספת מספר 2 להסכם (להלן: "תוספת מספר 2").

ביום 25 בנובמבר 2019 מועד זה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2019 (להלן: "המועד הקובע הנדחה"). עוד נקבע כי לבנק עומדת זכות לביטול ההסכם ככל שעד למועד הקובע המוארך או המועד הקובע הנדחה יחליט דירקטוריון הבנק כי בוצעה על ידי אגוד או שאגוד התקשר בעסקה חריגה (כהגדרת מונח זה בסעיף 1 לחוק החברות, התשנ"ט-1999), וזאת בנוסף על העילות המפורטות בסעיף 5.1 לדיווח המיידית מיום 5 באוגוסט 2018. בנוסף, על פי תוספת מספר 2, אם לא תתקבל הסכמת בנק ישראל להארכת תקופת הנאמנות בקשר עם החזקתו של בעל המניות הנוסף עד למועד הקובע הנדחה, יהיה כל צד זכאי לבטל את ההסכם, כך שלמי מהצדדים, עובדיהם, נושאי משרה, מנהלים, בעלי מניות, או חברות קשורות לא תהייה התחייבויות כלשהן הנובעות מההסכם ו/או טענות כנגד הצדדים האחרים להסכם, עובדיהם, יועציהם, נושאי משרה בהם, מנהליהם, בעלי מניותיהם או חברות קשורות.

ביום 28 בנובמבר 2019 התקבל פסק הדין בערר, העררים התקבלו באופן שההחלטה של מ"מ הממונה להתנגד למיזוג בוטלה והעניין הוחזר לממונה על מנת להשלים ההחלטה בנושא האפשרות להצבת תנאים להפגת חשש לפגיעה בתחרות בכל הנוגע לאשראי בתחום היהלומים וכן בהיבט של פעולתו הצפויה של הבנק, אם סך נכסיו המאזניים יתקרב ל-20% מסך הנכסים המאזניים במערכת, עד ליום 31 בדצמבר 2019, ומועד זה הוארך בהסכמה, ובאישור בית המשפט, עד ליום 8 בינואר 2020.

ביום 30 בדצמבר 2019 התקשרו הצדדים להסכם המקורי בתוספת מספר 3 להסכם המקורי, במסגרתה נקבע כי המועד האחרון להתקיימות התנאים לפרסום הצעת הרכש למניות אגוד על ידי הבנק הינו 26 בינואר 2020. כמו כן, התקבלה בבנק הודעת הנאמן המחזיק במניות אגוד עבור בעל המניות הנוסף כי הודעת ההצטרפות תפקע באחד מהמועדים המצוינים בהודעה (להלן: "תוספת מספר 3").

ביום 8 בינואר 2020 התקבלה בבנק החלטת הממונה בדבר הצבת התנאים להפגת חשש לפגיעה בתחרות כאמור, לפיה, הבנק ואגוד לא יעשו מעשה שיש בו משום ביצוע מיזוג, טרם תימכר פעילות האשראי בתחום היהלומים של אגוד או של הבנק ("הפעילות הנמכרת"), באופן סופי ובלתי חוזר. החלטה זו כוללת הוראות ותנאים לגבי רוכש הפעילות הנמכרת, ונקבע כי זהותו ותוכן הפעילות הנמכרת יאושרו על ידי הממונה מראש ובכתב. בנוסף, ההחלטה כוללת הוראות ביחס לתקופה שעד להעברת הפעילות הנמכרת לרוכש. באשר לתנאי הנוגע להשלכה של שיעור נכסיו המאזניים של הבנק מכלל המערכת, על פי החלטת הממונה, הבנק ואגוד לא יעשו מעשה שיש בו משום ביצוע מיזוג, אלא אם הדרישה לתוספת בהון עבור בנקים גדולים הקבועה בהוראה זו תחול רק עבור תאגידים בנקאיים שסך נכסיהם המאזניים גבוה מ-24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. בנוסף, בהחלטת הממונה פורטו פעולות מסוימות שלא תחשבה כתחילת ביצוע מיזוג לעניין תנאי המיזוג הנ"ל.

ביום 27 בינואר 2020 התקשרו הצדדים להסכם המקורי בתוספת מספר 4 להסכם המקורי, לפיה, בין היתר, יוגש ערר על החלטת הממונה מיום 8 בינואר 2020 לעניין התנאים לאישור המיזוג. בנוסף, נקבע כי המועד האחרון להתקיימות התנאים לפרסום הצעת הרכש נדחה ל-31 במאי 2020, וכן "מועד קבלת הערר" (כהגדרתו בדיווח מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא: 01-072859-2018)) יהא מועד שיוסכם בין הצדדים, אשר כנגזרת ממנו ייקבעו, בין היתר, "מועד פרסום הצעת הרכש" ו-"מועד הדוחות הקובעים" (להלן: "תוספת מספר 4"). עררים כאמור הוגשו על ידי הבנק, בנק אגוד לישראל בע"מ ועל ידי בעלי השליטה שלו במהלך חודש מאי 2020. הצדדים התקשרו ביום 31 במאי 2020 בתוספת מספר 5 להסכם המקורי (להלן: "תוספת מספר 5"), במסגרתה נקבע, בין היתר, כי המועד האחרון להתקיימות התנאים לפרסום הצעת הרכש נדחה ליום 31 באוגוסט 2020. בנוסף, נקבעו בתוספת מספר 5 הוראות דומות לאלו שנקבעו בתוספת מספר 4, כמפורט לעיל. לפרטים נוספים בדבר הסכם עם בעלי המניות בבנק אגוד והתוספת, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017, דוח מיידית מיום 30 במאי 2018 (מספר אסמכתא: 01-053347-2018), דוח מיידית מיום 25 ביוני 2018 (מספר אסמכתא: 01-060643-2018), דוח מיידית מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא: 01-072859-2018), דוח מיידית מיום 8 ביולי 2019 (מספר אסמכתא: 01-070000-2019), דוח מיידית מיום 25 בנובמבר 2019 (מספר אסמכתא: 01-072859-2019), דוח מיידית מיום 28 בנובמבר 2019 (מספר אסמכתא: 01-103980-2019), דוח מיידית מיום 30 בדצמבר 2019 (מספר אסמכתא: 01-101892-2019), דיווח מיום 1 בינואר 2020 (מספר אסמכתא: 01-000351-2020), דיווח מיום 8 בינואר 2020 (מספר אסמכתא: 01-003750-2020) ודיווח מיום 27 בינואר 2020 (מספר אסמכתא: 01-010362-2020).

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים העומדים בבסיס התוכנית האסטרטגית והמפורטים בה, עלולים שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל

התפתחויות ביחסי עבודה

הסכמי עבודה ושכר בחטיבת הטכנולוגיה

ביום 4 בפברואר 2020 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי החברה של חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, שבמסגרתו סוכם על החלה בחברה, בהתאם להסכמות שגובשו, של הסכם המנהלים שנחתם בבנק בתאריך 20 בדצמבר 2018 ופסק הבוררות שהתקבל בבנק בתאריך 28 בינואר 2019, וזאת על פי המחויב בהסכמים הקיבוציים של החברה. בכך ניתן מענה לכלל התביעות של ההסתדרות והועד של חברת הטכנולוגיה בנושאים אלו. להסכם שנחתם אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי, גילן של המערכות הקיימות בבנק ומעבר בנק יחב לפלטפורמה חדשה, החל הבנק ברבעון הראשון של שנת 2019 בפרויקט להחלפת מערכת הליבה של שוק ההון של הבנק על בסיס פלטפורמה חדשה. הפרויקט מתקדם ומצוי בשלב האפיון המפורט. כמו כן, לאחרונה החל פרויקט משמעותי נוסף שעניינו החלפת מערכת ה-CRM במטרה להעצים את השירות האישי לכל לקוח. הפרויקט החל ברבעון הרביעי של שנת 2019. לפרטים בדבר השפעת התפשטות נגיף הקורונה על מערך טכנולוגיית המידע ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית

לאור משבר הקורונה, פועלות שלוחות חוץ לארץ במתכונת עבודה בהיקף מצומצם, וזאת על מנת להמשיך ולספק את השירותים הנדרשים ללקוחות. הסניפים מנטרים בצורה הדוקה את הלקוחות בסיכון. השלוחות נמצאות בקשר עם הרגולטורים המקומיים ופועלות על פי ההנחיות המתקבלות מהם.

נושאים נוספים

סיום כהונת המנהל הכללי

ביום 19 בפברואר 2020 הודיע המנהל הכללי של הבנק, מר אלדד פרשר, לדירקטוריון, כי בכוונתו לסיים בחודשים בקרובים את כהונתו. ביום 24 בפברואר 2020 מינה דירקטוריון הבנק ועדת דירקטוריון לאיתור מועמדים לתפקיד המנהל הכללי של הבנק, בראשות יושב ראש הדירקטוריון, מר משה וידמן. המלצות הועדה תובאנה בפני הדירקטוריון לצורך קבלת החלטה בעניין מינוי המנהל הכללי הבא של הבנק. מועד סיום הכהונה של מר אלדד פרשר טרם נקבע.

לפרטים נוספים ראה דיווחים מיום 19 בפברואר 2020 (מספר אסמכתא: 01-017268-2020) ומיום 24 בפברואר 2020 (מספר אסמכתא: 01-018846-2020).

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור 10 ב(2-4) לדוחות הכספיים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

לפרטים בדבר תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד ראה התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית, לעיל.

השפעות התפשטות נגיף הקורונה

משבר הקורונה הפוקד את העולם כולו, ואת ישראל בתוכו, מוביל להשלכות כלכליות, ריאליות ופיננסיות, תוך ירידה חדה בהיקף הפעילות המשקית, עלייה משמעותית בשיעור הבלתי מועסקים ותנודתיות חריפה בשווקים הפיננסיים. חודש מרץ התאפיין בירידות שערים חדות בבורסה לניירות ערך תוך תנודתיות קיצונית. הירידות החדות בשווקים הפיננסיים הובילו למימוש ניירות ערך מצד משקי הבית ולפדיונות כבדים בעיקר בשוק קרנות הנאמנות.

כחלק מההתמודדות הבנק עם התפשטות נגיף הקורונה, הועלתה רמת הכוונות בבנק, כונס חדר מצב מורחב בכדי לקבוע עקרונות עבודה, והוקם פרום "קורונה" לניהול הפעילות השוטפת במצב זה בהשתתפות הגורמים הרלוונטיים לתפעול האירוע. דירקטוריון הבנק, ועדותיו והנהלת הבנק, מקיימים דיונים תקופתיים מהרגיל, על מנת לתת מענה לנושאים הקשורים במשבר, ולבחון באופן רציף את השלכותיו.

בהתאם להנחיות החירום, עבר הבנק לעבודה במתכונת מצומצמת, תוך שמירה על המשכיות הפעילות השוטפת של הבנק. במהלך תקופת המשבר פעלו יחידות הבנק במתכונת מופצלת במטרה לשמור על רציפות תפקודית של שירותים חיוניים, וחלק מהעובדים עברו לעבודה מרחוק באמצעות התשתית הטכנולוגית שבידי הבנק. חלק מהעובדים יצאו לחופשה בתשלום לתקופה מוגבלת, הבנק לא הוציא עובדים לחופשה ללא תשלום.

לאורך כל התקופה פעל הבנק להבטיח המשכיות במתן השירות ללקוחות, הן באמצעות הבנקאים בסניפים, הן באמצעות מרכזי הבנקאות, והן באמצעות מגוון הערוצים הישירים האחרים שמפעיל הבנק. על מנת לאפשר את המשך פעילות הסניפים, בוצעו פעולות וחולקו אמצעים במטרה לשפר את המיגון, הן ציוד אישי (מסכות, אמצעי חיטוי), והן מחיצות ואמצעי הפרדה לצורך צמצום החשיפה בין העובדים ועם הלקוחות. הבנק הגדיר סניפים ייעודיים שהיו פתוחים לקבלת קהל, בעוד שאר הסניפים קיבלו קהל רק בתאום מראש. אנשים עם מוגבלות, קשישים ומקבלי קצבאות קיבלו שירות פרונטלי גם בסניפים שלא היו פתוחים לקהל.

היחידות העסקיות נמצאות בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות, כדי לאמוד את מצבם העסקי ואת השלכות המשבר עליהם, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים מהמשבר, תוך שמירה על איזונים ומזעור סיכונים האשראי. במהלך הרבעון פרסם בנק ישראל שורה של הנחיות, הקלות, והתאמות להוראת ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה). הבנק מיישם הקלות והנחיות אלו, ופועל למתן מענה עסקי הולם ללקוחותיו בתחומים שונים בעת הזו, תוך בחינה שוטפת של השלכות הפעילויות על ניהול הסיכונים.

במקביל לפעולות שנקט הבנק במטרה להמשיך במתן שירות ללקוחותיו, ניתן דגש מיוחד להשלכות אפשריות של המשבר על ניהול הסיכונים של הבנק. סיכון האשראי מנוטר באופן הדוק, באמצעות פרוצים בראשות המנהל הכללי ובראשות מנהל סיכון האשראי, ותוך קיום הערכות מצב חטיבתיות דו שבועיות, ניטור פרטני של ענפי משק בעלי חשיפה גבוהה למשבר, וניטור שוטף של מדדים מרכזיים ולקוחות ספציפיים בעלי רגישות מיוחדת להשלכות המשבר. ביתר הסיכונים נמשך הניהול השוטף, תוך שימת דגש לאפשרות של השלכות נוספות למשבר, אם תהיינה. לאורך כל תקופת המשבר, נמשכה כסדרה פעילות היחידות והמערכות הקשורות בדיווח הכספי, וכן הבקורות על גילוי ועל הבקרה הפנימיות על דיווח כספי. לפרטים בדבר הצעדים וההתהליכים שנוקט הבנק לניטור וניהול הסיכונים השונים לאור השפעות המשבר, ראה פרק ניהול הסיכונים להלן.

היערכות הבנק לאירוע הקורונה ומתן מענה שוטף לצרכים תפעוליים, כללה עלויות בגין רכש טכנולוגי, שדרוג מערכת גישה מרחוק, פיצול יחידות, וכן עלויות לוגיסטיות עבור רכש אמצעי חיטוי ומיגון, שלא השפיעו באופן משמעותי על הוצאות הבנק.

בתחילת חודש מאי 2020, בד בבד עם צמצום המגבלות וחזרה הדרגתית של המשק לשגרה, חזרו הסניפים ויחידות הבנק השונות לפעילות מלאה במתכונת המותאמת להנחיות משרד הבריאות ובנק ישראל, לרבות קבלת קהל ומתן שירות בנקאי בכלל הסניפים.

הלימות הון וחלוקת דיבידנד

ביום 31 במרץ 2020 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בעניין "התאמות להוראת ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)", במסגרתה, הפחיתה המפקחת על הבנקים את יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, כל עוד הוראת השעה בתוקף. זאת, תוך ציפייה כי הבנקים יעשו שימוש בעודפי ההון, אגב הפחתת דרישות ההון, כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק, לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי הבית והמגזר העסקי, ולא לצורך מטרות אחרות, לרבות חלוקת דיבידנד ורכישה עצמית של מניות, כל עוד הוראת השעה בתוקף. ביום 27 באפריל 2020 פורסם עדכון נוסף להוראה 250, לפיו דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור, לא תחול על הלוואות לדיוור אשר יועמדו בתקופת המשבר. כפועל יוצא מכך, יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק לנכסי הסיכון, בצירוף דרישת ההון הנוספת בשיעור 1% מיתרת ההלוואות לדיוור, ליום 31 במרץ 2020, לא יפחת משיעור של 8.82% ויחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.32% (אליהם יתווספו שולי ביטחון נאותים), עוד צוין, כי הבנקים מתבקשים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד והתוכנית לרכישה עצמית של מניות, על רקע משבר הקורונה ואי הוודאות הנובעת מהתפתחות המשבר (ובכלל זה, לאור התחזיות המאקרו כלכליות שעודכנו בחדות כלפי מטה והירידות החדות בשווקים הפיננסיים), וכי נכון להימנע מחלוקת דיבידנד (לרבות רכישה עצמית של מניות) כל עוד הוראת השעה בתוקף.

בהמשך לכך, ביום 13 באפריל 2020, החליט הדירקטוריון כי הבנק ימנע מחלוקת דיבידנד (לרבות רכישה עצמית של מניות הבנק), כל עוד הוראת השעה בתוקף; זאת, בין היתר, לאור עמדת המפקחת על הבנקים, כאמור לעיל, ובשים לב לאמור לעיל ובכלל זאת לאי הוודאות בדבר השלכות משבר הקורונה על הבנק כמפורט לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

הפרשה להפסדי אשראי

ההפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוחות כספיים אלה כוללת אומדן בגין השפעת משבר הקורונה, שבא לידי ביטוי בעיקר בגידול בהפרשה הקבוצתית.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, מיישם הבנק שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר, החל משנת 2011, והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלבנטיים. גורמים אלה כוללים בין היתר: מגמות בהיקפי אשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מאקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענפי משק, שינויים בנפח ומגמה של יתרות בפיגור, שינויים במדיניות הבנק למתן אשראי ועוד.

ביום 21 באפריל 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר הכולל דגשים לדוחות לציבור לרבעון הראשון לשנת 2020. בחוזר הודגש, בין היתר, כי על התאגידים הבנקאיים לוודא כי דוחותיהם לציבור לרבעון הראשון של שנת 2020 משקפים את ההשפעות העיקריות של אירוע נגיף הקורונה, וכי ההפרשות להפסדי אשראי נערכו באופן שמרני וזהיר. החוזר מציין כי הפיקוח על הבנקים ער לכך שבנסיבות הקיימות קיימת רמה גבוהה של אי ודאות, אשר מחייבת תאגיד בנקאי להפעיל שיקול דעת משמעותי, וקובע כי יש לעדכן את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה, ולהגדיל את הסכומים שנכללים בהפרשה להפסדי אשראי. לאורך זמן, ככל שיעמוד לרשות הבנק מידע נוסף, יעודכנו אומדני ההשפעה בהתאם.

לאור זאת, במסגרת החישוב שתוצאותיו נכללות בדוחות כספיים אלה, הובאו בחשבון אינדיקטורים שונים, שהשפיעו על רכיבי המודל בהתאם לשיעור הגידול באינדיקטור. האינדיקטורים כוללים בין היתר את שיעור ירידת דירוגי הלווים בענפים השונים, שיעור הגידול בהיקף ההלוואות בתנאים ייחודיים למשבר הקורונה (דחיית תשלומים, הלוואות בערבות מדינה), וכן הגידול בשיעורי האבטלה והירידה בצמיחה בהתאם לתחזית בנק ישראל. בנוסף, דורגו ענפי המשק בהתאם לחומרת הפגיעה בגין משבר הקורונה, ובכל ענף נכללה בהתאם תוספת בגין הסיכון הענפי. שיעור ההפרשה על פי המודל ימשיך להתעדכן באופן שוטף בהתאם לאינדיקטורים השונים: במקרה של החמרה נוספת השיעור צפוי לגדול, ובמקרה של שיפור, יקטן שיעור ההפרשה בהתאם.

בענף הדיור מחושבת ההפרשה לפי נוסחת "עומק הפיגור" שקבע הפיקוח על הבנקים, וכוללת בנוסף הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שבהתאם להוראות יתרה לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות למועד הדיווח. מטעמי שמרנות, ולאור היקף ההלוואות שאושרה להם דחייה בתשלומים השוטפים, נוסף בדוחות כספיים אלה רכיב איכותי נוסף, שחושב בהתאם לתחשיב פס ו-LGD על יתרת ההלוואות שאושרה בהן דחיית תשלומים, הנמצאות בקבוצות הדירוג הנמוכות בתיק האשראי לדיור של הבנק. נציין כי רכיב זה יותאם בעתיד בהתאם להתפתחויות.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי לרבעון הראשון של שנת 2020 מסתכמות ב-345 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 76 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 269 מיליוני שקלים חדשים. עיקר הגידול נובע מעלייה בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין חובות שזוהו כבעייתיים, ומיישום מתודולוגיה להגדלת ההפרשה הקבוצתית בגין יתרות האשראי המסחרי והאשראי לדיור, המתבססת בין היתר על מצב המשק למועד הדוחות הכספיים, לרבות שיעורי האבטלה והצמיחה. לפרטים נוספים בדבר ההפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוחות כספיים אלה, ראה להלן בניתוח ההתפתחויות בהכנסות ובהוצאות, וכן בביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

ההפרשה האיכותית מתבססת על שיקול דעת ואומדן שנערך בתנאי חוסר-ודאות, ותיבחן באופן שוטף בהתאם להתפתחות האינדיקטורים השונים. מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

להלן נתונים עדכניים בדבר פעילות הבנק לסיוע ללקוחות על רקע משבר הקורונה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 22 במאי 2020 (בלתי מבוקר)				
מספר הבקשות שאושרו לדחיית תשלומים	משקי בית		אחר	סך הכל
	הלוואות לדיור	עסקים קטנים וזעירים		
מספר הבקשות שאושרו לדחיית תשלומים	58,115	12,226	15,660	86,327
יתרת אשראי בגינו נדחו תשלומים	39,575	3,466	918	45,494
יתרות אשראי שהועמדו במסגרת קרנות המדינה	-	1,325	-	1,595
ליום 31 במרץ 2020 (בלתי מבוקר)				
מספר הבקשות שאושרו לדחיית תשלומים	42,812	4,629	6,654	54,234
יתרת אשראי בגינו נדחו תשלומים	29,338	1,725	437	31,981
יתרות אשראי שהועמדו במסגרת קרנות המדינה	-	31	-	31

(1) נכון ליום 22 במאי 2020, אישר הבנק במסגרת הקרנות בערבות המדינה לעסקים קטנים ובינוניים הלוואות בסך העולה על 2.4 מיליארד שקלים חדשים, סכום המהווה למעלה מ-80% מתוך היקף ההלוואות שרשאי היה הבנק להעמיד במסגרת הקרן.

אימוץ המלצות ועדת התייעה הבלתי תלויה לבחינת התנהלות קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים בענייני מיסוי

ביום 27 במרץ 2019 החליט דירקטוריון הבנק על הקמת ועדה בלתי תלויה (להלן: "הוועדה"), לבחינת היבטים מסוימים העולים מהסדר ה-PSA (להלן: "ההסדר"), עליו חתם הבנק עם משרד המשפטים בארצות הברית בקשר עם עסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים בשנים 2012-2020.

ביום 31 במרץ 2020 אימץ דירקטוריון הבנק את המלצות הוועדה בדבר אי נקיטת הליכים משפטיים כנגד נושאי משרה וגורמים אחרים בבנק ובדבר אי הסקת מסקנות אישיות בקשר לאירועים נושא ההסדר, וכן להתקשר עם חברות הביטוח, שהנפיקו פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק, בהסכם פשרה לתשלום סכום של 23 מיליון דולר, בכפוף לאישורו של בית המשפט המחוזי תל אביב יפו. סכום זה מוכר כהכנסה ברבעון הראשון של שנת 2020.

ביום 18 במאי 2020 דן דירקטוריון הבנק בדוח משלים שהוגש לו על ידי הוועדה שעניינו בחינת התהליכים הניהוליים והבקורות, לרבות בהיבט הממשל התאגידי, הקשורים באירועים נושא ההסדר, והחליט כי ועדת הביקורת תבחן את המלצות הוועדה ותגבש את המלצותיה בעניינן.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2019.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית ברבעון הראשון של שנת 2020

המשק בישראל

התפתחויות ריאליות

התפשטות מגפת נגיף הקורונה בעולם החל מתחילת שנת 2020 הובילה ממשלות ברחבי העולם ובישראל לנקוט בצעדי סגר וריחוק חברתי במאמץ לבלום את התפשטות הנגיף. כתוצאה מכך, נוצר משבר כלכלי גלובלי שבא לידי ביטוי בשיתוק של מגזרים נרחבים בכלכלה העולמית והישראלית, תוך נסיקה של מספר העובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום. בשוקי ההון חלה ירידה חדה בשערי המניות ובמחירי אגרות החוב הקונצרניות, אם כי מסוף חודש מרץ חלה התאוששות מסוימת.

המשבר פגע בצד ההיצע בעקבות הפגיעה בשרשרת הייצור של מוצרים ושירותים רבים ומפגיעה בסחר, אך הביא גם לירידה בצד הביקוש בעקבות הטלת מגבלות על הפעילות הכלכלית. בניסיון לשכך את עוצמת המשבר ממשלות ברחבי העולם נקטו בצעדים פיסקליים, תוך התמקדות בפיצוי עסקים ועובדים הנפגעים מהמשבר והעמדת אשראי בתנאים נוחים למגזר העסקי. מרבית הבנקים המרכזיים הפחיתו את הריביות המוניטריות בחדות ונקטו בצעדי הרחבה מוניטריים ואספקת נזילות לשוקים.

התוצר התכווץ ברבעון הראשון של שנת 2020 בשיעור שנתי של 7.1%, לעומת צמיחה בשיעור של 4.6% ברבעון הקודם, ושל 3.5% בשנת 2019 כולה. התוצר הושפע ברבעון הראשון מהסעיפים הבאים: ירידה חדה בצריכה הפרטית (למעט בסעיפי הדיור ומוצרי המזון), ירידה בהשקעה בנכסים קבועים, וירידה ביצוא השירותים בשל התכווצות ביצוא שירותי תיירות. מנגד, חל גידול ביצוא הסחורות. היבוא התכווץ בשיעור חד, ומיתן את ההתכווצות בתוצר.

ההאטה בפעילות הכלכלית בישראל החלה ניכרת בחודש פברואר, בו המדד המשולב של בנק ישראל צנח בשיעור של 0.1%, ובחודש מרץ הוא התכווץ בשיעור של 0.1%. במהלך הרבעון הראשון של השנה עלה המדד המשולב בשיעור שנתי של 1.0% בלבד, לעומת עלייה של 3.4% בשנת 2019, ו-3.6% בשנת 2018. שיעור דורשי העבודה בישראל זינק בחדות בחודש אפריל, עד שהגיע לרמת שיא של כ-1.15 מיליון, שהם כ-28% מכלל העובדה.

על פי תחזית חטיבת המחקר בבנק ישראל מחודש מאי, התוצר בישראל צפוי להתכווץ בשיעור של 4.5% בשנת 2020 ולהתאושש בשנת 2021 עם צמיחה בשיעור של 6.8%.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 ירד מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.1%, לעומת עלייה בשיעור של 0.5% ברבעון המקביל אשתקד. המדד הושפע בעיקר מהוזלה בסעיפי ההלבשה וההנעלה, והתחבורה והתקשורת, אשר מיתנו את המדד הכללי בשיעור של 0.3%. מנגד, חלה התייקרות בסעיפי הדיור והפירות והירקות, אשר תרמו 0.2% למדד הכללי.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שיעור השינוי (באחוזים)	31 בדצמבר 2019	31 במרץ 2020
שער החליפין של:		
דולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.456	3.565
אירו (בשקלים חדשים)	3.878	3.900

ביום 22 במאי 2020 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.529 - ייסוף של 1.0% מיום 31 במרץ 2020. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 3.846 ייסוף של 1.4% מיום 31 במרץ 2020.

מדיניות מוניטרית

על מנת לתמוך בנזילות בשוקים ולהקל על תנאי האשראי במשק, בנק ישראל הפחית בחודש אפריל את הריבית המוניטרית מרמה של 0.25% לרמה של 0.1%. בנוסף, הפעיל בנק ישראל כלים מוניטריים רבים, ביניהם: תוכנית לרכישת איגרות חוב ממשלתיות בסך 50 מיליארדי שקלים חדשים, והזרמת נזילות לשוק ההון באמצעות מכרזי החלף שקל-דולר, ונקיטת צעדים להגדלת היצע האשראי, בין היתר, באמצעות הפחתה של דרישות ההון מהבנקים.

מדיניות פיסקלית

ברבעון הראשון של שנת 2020 נרשם בתקציב הממשלה גירעון מצטבר בסך של 13.3 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת גירעון תקציבי מצטבר בסך של 9.3 מיליארדי שקלים חדשים אשתקד. שיעור הגירעון ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש מרץ, ביחס לתוצר המקומי הגולמי בשנת 2019 עמד על 4.0%, לעומת שיעור של 3.7% בשנת 2019, ושיעור של 2.9% בשנת 2018. ברבעון הראשון של שנת 2020 נרשם קיטון של 3.7% בהוצאות משרדי הממשלה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הראשון של שנת 2020 ירדה גביית המסים בשיעור נומינאלי של 2.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בין היתר, בשל דחיית מועד תשלום מע"מ מחודש מרץ, ושחרור בקצב מואץ של החזרי מס הכנסה במטרה להקל על עסקים בזמן משבר הקורונה. משרד האוצר הכריז על תוכנית כלכלית לתמיכה במשק בסך 80 מיליארדי שקלים חדשים, מתוכם כ-35 מיליארדי שקלים חדשים כהוצאות בתקציב המדינה. התוכנית נועדה להבטיח מתן מענה בריאותי ואזרחי הולם, תמיכה בפיתוח המשק, שמירה על המשכיות עסקית ואספקת בטחון סוציאלי למשקי הבית.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה) במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 בכ-11.7 אלף דירות, ירידה של 4.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ועלייה של 25.5% לעומת התקופה המקבילה

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

בשנת 2018. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 ניתנו לציבור הלוואות לדיוור בסך של 21.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 15.6 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-14.3 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2018, עלייה של 35% ו-48% בהתאמה. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיור בבעלות עלו, במהלך 12 החודשים שהסתיימו בחודש מרץ 2020, בשיעור של 4.2%, בהמשך לעלייה בשיעור של 3.4% בשנת 2019 ועלייה של 0.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בעולם, ברבעון הראשון של שנת 2020, התנהל במגמה שלילית מאוד בהובלת הבורסות בארצות הברית, אירופה ובשוק המניות בארץ במדדים המרכזיים וזאת בשל משבר הקורונה. להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

	2020	2019	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	מדד
תל-אביב 35	(21.0)	4.2	1.1	3.6	5.4			
תל-אביב 125	(21.0)	5.5	3.2	4.7	6.4			
תל-אביב 90	(21.6)	8.9	9.2	7.1	10.2			

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון הראשון של השנה בכ-2.2 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת מחזור ממוצע של 1.5 מיליארדי שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד ומחזור ממוצע של 1.3 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2019.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

	2020	2019	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	מדד
אג"ח כללי	(4.5)	1.0	2.6	1.7	3.2			
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	(3.0)	0.9	3.5	2.1	3.5			
אג"ח ממשלתי לא צמודות	(1.1)	0.9	3.5	1.4	2.3			
תל בונד 20	(7.1)	(0.1)	2.0	1.9	4.3			
תל בונד 40	(6.5)	2.1	1.1	2.1	3.2			

כלכלה עולמית

על פי אומדן ראשוני, כלכלת ארצות הברית התכווצה ברבעון הראשון של שנת 2020 בשיעור שנתי של 4.8%, לעומת צמיחה בשיעור של 2.1% ברבעון הקודם, ושל 2.3% בשנת 2019 כולה. זאת, בעקבות התפשטות נגיף הקורונה והטלת מגבלות על הפעילות הכלכלית. מדדי מנהלי הרכש רשמו ירידות לערכי שפל היסטוריים, הן בענפי השירותים והן בענפי התעשייה. המשק האמריקאי איבד משרות רבות, ושיעור האבטלה עלה בחודש אפריל השנה בחדות לרמה של 14.7%. ה-FED הוריד את הריבית בחודש מרץ בשתי פעימות חירום מרמה של 1.5%-1.75% עד לרמה של 0.0%-0.25% במטרה לתמוך בכלכלה האמריקאית. בנוסף, ה-FED הכריז כי יפעל בכל הכלים העומדים לרשותו וימשיך לרכוש איגרות חוב "בכל סכום שיידרש" לשמירה על תפקוד השוק.

התוצר בגוש האירו התכווץ ברבעון הראשון של שנת 2020 בשיעור של 3.2% על פי האומדן השני, לעומת צמיחה בשיעור שנתי של 1.0% ברבעון הקודם ושל 1.2% בשנת 2019 כולה. מדדי מנהלי הרכש בענפי השירותים ובענפי התעשייה ירדו לרמת שפל, על רקע התפשטות נגיף הקורונה ברחבי היבשת. ה-ECB הותיר את הריבית ברמתה, אך הפעיל תוכנית חירום לרכישת איגרות חוב בהיקף 750 מיליארדי אירו, הרחיב את תוכנית ההלוואות לבנקים, והפחית את דרישות ההון מהבנקים. בחודש ינואר 2020 פרשה בריטניה מהאיחוד האירופי לאחר 47 שנים. מהלך זה מכניס את בריטניה לתקופת מעבר בה היא תיוותר חברה באיחוד הסחר, תוך כדי משא ומתן על הסכמי סחר חדשים.

הכלכלה הסינית התכווצה ברבעון הראשון של שנת 2020 בשיעור שנתי של 6.8%, לאחר צמיחה בקצב של 6.0% ברבעון הקודם, ושל 6.1% בשנת 2019 כולה. מדד הייצור התעשייתי התכווץ ברבעון הראשון של השנה, אך חזר לצמוח בחודש אפריל, עם הסרת המגבלות על הפעילות במדינה. מדד המסחר הקמעונאי התכווץ גם הוא במהלך הרבעון הראשון, אך מתקשה להתאושש. מדדי מנהלי הרכש ירדו בחדות בחודש פברואר השנה עם החלת הסגר על מחוז חוביי, אך התאוששו במידה ניכרת בחודשים מרץ-אפריל, אם כי הם נותרו ברמה נמוכה לעומת רמתם טרם המשבר.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

	2020	2019	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	מדד
דאו ג'ונס	(23.2)	6.0	1.2	2.6	11.2			
S&P 500	(20.0)	8.5	1.2	3.8	13.1			
נאסד"ק 100	(10.5)	12.7	1.0	4.0	16.6			
DAX	(25.0)	9.6	0.2	7.6	9.2			
FSTE 100	(24.8)	6.7	(0.2)	2.0	8.2			
CAC	(26.5)	0.5	2.5	3.5	13.1			
Nikkei	(20.0)	5.0	2.3	0.3	6.0			

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

סיכונים מובילים ומתפתחים

במסגרת פעילותו נחשף הבנק לשורה של סיכונים מהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. במסגרת תהליך למיפוי וזיהוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים (או חדשים) העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק, סיכונים כגון: סיכונים אשראי, ריבית ונזילות. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתעוררים, סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכונים אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע ומוניטין. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת לרבות השפעת משבר הקורונה, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים לרבעון הראשון של שנת 2020 ולשנת 2019 המפורטים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות בנק > קשרי משקיעים < מידע כספי.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואה החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 3.10.3. ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו, לרבות בקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

כמפורט בביאור 1 ב. לדוחות כספיים אלה, ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מתבססת, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 10 שנים שהסתיימו במועד הדיווח, ומביאה בחשבון את השפעת ההרעה בתנאים המקרו-כלכליים והפעילות במשק עקב משבר הקורונה, על הלווים בבנק. לפרטים, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-357 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 404 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 11.6%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 9.1%, לעומת תשואה על ההון של 11.3% ברבעון המקביל אשתקד ו-11.9% בשנת 2019 כולה.

הרווח הנקי ברבעון הראשון של השנה כולל הכנסות בסך של 82 מיליוני שקלים חדשים (23 מיליוני דולר ארה"ב) בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק, לעיל.

הרווח הנקי של הקבוצה מפעילות שוטפת (בנטרול ההכנסות מהסדר עם המבטחים כאמור לעיל) הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-303 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 404 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 25.0%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 7.7%, לעומת תשואה על ההון של 11.3% ברבעון המקביל אשתקד ו-11.9% בשנת 2019 כולה.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ ברבעון הראשון של שנת 2020, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-1,411 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,288 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 9.5%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ מפעילות שוטפת ברבעון הראשון של שנת 2020, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-1,416 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,349 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 5.0%.

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

	שיעור השינוי ב-%		2019		2020
	רבעון ראשון 2020	רבעון ראשון 2019	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי
הכנסות ריבית, נטו			1,231	1,543	1,352
הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽¹⁾			57	89	64
סך הכנסות מימון	9.5	1,288	1,632	1,361	1,416
בניכוי:					
השפעת מדד המחירים לצרכן			(42)	235	(83)
הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים			12	9	7
רווחים ממימוש איגרות חוב וניירות ערך זמינים למכירה				1	3
ורוחים מאיגרות חוב למסחר, נטו				30	28
השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות ⁽²⁾			(43)	30	43
סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת			(61)	275	(5)
סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת	5.0	1,349	1,357	1,372	1,388

הכנסות המימון מפעילות שוטפת גדלו ברבעון הראשון של השנה בשיעור של 5.0% לעומת הרבעון המקביל אשתקד, על רקע ההשפעה השלילית של ירידת ריבית ה-FED. הגידול נובע בעיקר מעלייה בהיקפי הפעילות באשראי ובפיקדונות, בהלימה לתוכנית האסטרטגית של הבנק, תוך מיקוד במגזרי העסקים הקטנים והבינוניים.

(1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הוצאה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית), עמלות פירעון מוקדם, הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד, לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן. השפעות אחרות כוללות גם את השפעת היחסי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון				
שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2019	2020	מגזר פעילות
				אנשים פרטיים:
13.9	56	403	459	משקי בית- הלוואות לדיור
0.6	2	335	337	משקי בית- אחר
-	-	22	22	בנקאות פרטית
7.6	58	760	818	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
6.4	18	280	298	עסקים קטנים וזעירים
11.8	8	68	76	עסקים בינוניים
1.5	2	132	134	עסקים גדולים
(9.4)	(3)	32	29	גופים מוסדיים
4.9	25	512	537	סך הכל פעילות עסקית
-	52	(41)	11	ניהול פיננסי
11.0	135	1,231	1,366	סך הכל פעילות בישראל
(21.1)	(12)	57	45	פעילות חוץ לארץ
9.5	123	1,288	1,411	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון			
שיעור השינוי (באחוזים)	2019	2020	מגזר הצמדה
10.2	165,775	182,727	מטבע ישראלי לא צמוד
6.6	55,740	59,426	מטבע ישראלי צמוד למדד
(19.7)	14,531	11,670	מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
7.5	236,046	253,823	סך הכל

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזר השקלי נובעים מצמיחת האשראי לציבור. היתרות הממוצעות במטבע חוץ קטנו, בין היתר, על רקע צמצום בהיקף תיק ניירות הערך של הבנק במטבע חוץ, וייסוף בשערי החליפין של המטבעות העיקריים בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽¹⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

רבעון ראשון		
2019	2020	מגזרי הצמדה
2.15	2.20	מטבע ישראלי לא צמוד
1.10	1.51	מטבע ישראלי צמוד למדד
0.79	0.96	מטבע חוץ
1.72	1.86	סך הכל

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.

(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

שינויים בפערי הריבית:

במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר השקלי הצמוד למדד חלה עלייה במרווחי המימון בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. במגזר מטבע חוץ, חלה עלייה בפער הריבית, בעיקר בשל שינוי בתמהיל תיק איגרות החוב במטבע חוץ, תוך מעבר מאיגרות חוב של ממשלת ארצות הברית ושל מוסדות פיננסיים להשקעה באיגרות חוב של ממשלת ישראל. פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-345 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.66% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 76 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.15% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו. עיקר הגידול נובע מהפרשות להפסדי אשראי שנערכו על בסיס קבוצתי, הן בגין חובות שזוהה בהם סיכון לפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוח, והן בגין רכיב הפרשה נוסף ("רכיב איכותי") שחושב באמצעות מתודולוגיה המתבססת על פרמטרים איכותיים (מדדים מאקרו-כלכליים, כגון שיעור האבטלה והצמיחה בהתאם לתחזית בנק ישראל, ומדדים פנימיים, כגון דירוגי הלקוחות), וחל על כלל חשיפות האשראי של הבנק. ההפרשה האיכותית מתבססת על שיקול דעת ואומדן שנערך בתנאי חוסר וודאות, ותיבחן באופן שוטף בהתאם להתפתחות האינדיקטורים השונים. לפרטים נוספים בדבר ההפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוחות כספיים אלה, ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון			
2019	2020		
104	143		הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני(לרבות מחיקות חשבונאיות):
(55)	(38)		הגדלת הוצאות
49	105		הקטנת הוצאות
סך הכל הפרשה פרטנית			
			הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:
3	8		לפי עומק הפיגור
24	232		אחרת
76	345		סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.15%	0.66%		שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):
0.40%	1.55%		מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור
0.03%	0.19%		מזה: בגין הלוואות לדיור

להלן פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון					
שיעור ההוצאות להפסדי אשראי ⁽¹⁾		הוצאות הפסדי אשראי			
2019	2020	2019	2020		
				מגזר פעילות	
				אנשים פרטיים:	
0.03	0.19	8	65	משקי בית- הלוואות לדיור	
0.51	0.75	27	40	משקי בית- אחר	
-	-	-	(1)	בנקאות פרטית	
0.09	0.26	35	104	סך הכל אנשים פרטיים	
				פעילות עסקית:	
0.76	1.37	37	72	עסקים קטנים וזעירים	
0.06	4.05	1	72	עסקים בינוניים	
0.13	2.01	5	87	עסקים גדולים	
(0.31)	0.45	(1)	2	גופים מוסדיים	
0.39	1.97	42	233	סך הכל פעילות עסקית	
-	-	(2)	2	ניהול פיננסי	
0.16	0.66	75	339	סך הכל פעילות בישראל	
0.10	0.65	1	6	פעילות חוץ לארץ	
0.15	0.66	76	345	סך הכל	

(1) שיעור ההוצאות בין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים).

ההוצאות בגין הפסדי האשראי כוללות אומדן בגין השפעת משבר הקורונה, שבא לידי ביטוי בעיקר בהפרשה הקבוצתית. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן. לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-593 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 466 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 127 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-64 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 57 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הווגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך, וכן הפרשי הצמדה על נגזרי מדד והשפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה בנכסים נגזרים, שההכנסה (הוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים בסעיף הכנסות מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-424 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 383 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 10.7%, הנובע, בין היתר, מגידול בהכנסות מעמלות ניירות ערך ומהמרות מטבע חוץ, כתוצאה מגידול משמעותי בנפח הפעילות, בעיקר בחודש מרץ, עם תחילת משבר הקורונה.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-105 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 26 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסות האחרות, ברבעון הראשון של שנת 2020, כוללות הכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

ברבעון הראשון של שנת 2020 נכללו רווחי הון של 13 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 16 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-1,017 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 986 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 3.1%. ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-644 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 636 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 1.3%, המשקף את השפעת השינויים בעקומי הריבית על היתרות האקטואריות, וכן התאמה בגין רכיבי תגמול משתנים בהלימה לתשואה ולרווח הבנק.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-205 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 191 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 7.3%. הגידול נובע בעיקר מגידול בהוצאות שכר דירה, בהמשך ליישום התקן החדש בנושא חכירות, ומגידול בהוצאות הפחת על השקעות טכנולוגיות ברבעון הרביעי של שנת 2019. לפרטים בדבר יישום תקן החכירות ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-168 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 159 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 5.7%, הנובע, בין היתר, מגידול בעמלות בורסה שמשלם הבנק בגין פעילות של לקוחות הבנק בשוק ההון. להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽⁴⁾ (באחוזים):

2019	2019			2020	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
שנתי	58.1	49.9	56.7	54.5	52.4 ⁽²⁾
54.6	Cost Income Ratio				

(1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשרא.

(2) יחס היעילות בנטרול הכנסות מהסדר מוסכם עם המבטחים - 54.7%.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-578 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 635 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 57 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר מפורט לעיל.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכם ב-34.6%, לעומת 33.5% ברבעון המקביל אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון הראשון של שנת 2019, הושפע מהכנסות בשיעור מס מופחת.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון הראשון של שנת 2020 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-21 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 18 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווחי בנק יהב נובע בעיקר מגידול בהיקפי פעילות.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-357 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 404 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ההון העצמי של הבנק כולל גם גידול ("הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק") בסך 106 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הראשון של שנה מהתאמות בגין הטבות לעובדים ומהתאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הווגן, בהשוואה לגידול בסך 36 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן התפתחות תשואת⁽⁴⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות⁽³⁾ ויחס המינוף⁽⁴⁾ בתום הרבעון (באחוזים):

2019	2019			2020		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
שנתי						
11.9	11.3	15.8	11.1	11.5	9.1 ⁽⁵⁾	תשואת רווח נקי על ההון
10.14	10.12	10.23	10.13	10.14	9.89	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון
121	120	118	122	121	117	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני)
5.55	5.54	5.67	5.62	5.55	5.40	יחס המינוף בתום הרבעון

(1) תשואה בחישוב שנתי.

(2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הון של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.

(3) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של סמוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

(5) תשואת הרווח הנקי על ההון בנטרוול הכנסות מהסדר מוסכם עם המבטחים - 7.7%.

להלן נתוני הרווח והדיבינד⁽¹⁾ למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

2019	2019			2020		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
שנתי						
7.86	1.73	2.46	1.80	1.88	1.52	רווח בסיסי למניה
7.83	1.72	2.45	1.79	1.87	1.51	רווח מדולל למניה
178	-	-	167 ⁽²⁾	72	75	דיבינד למניה

(1) לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק להימנע מחלוקת דיבינד ראה פרק דיבינד להלן.

(2) ברבעון השני של שנת 2019 הוכרז דיבינד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019.

לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק להימנע מחלוקת דיבינד, כל עוד הוראת השעה במסגרתה הופחתו יחסי הון המזעריים שהבנק נדרש לעמוד בהם בתוקף, ראה פרק דיבינד להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	
2020	2019	2020	2019	2020	
284,731	260,011	273,244	9.5	4.2	סך כל המאזן
56,385	48,396	51,672	16.5	9.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
210,230	196,271	204,708	7.1	2.7	אשראי לציבור, נטו
8,709	9,130	10,113	(4.6)	(13.9)	ניירות ערך
1,437	1,387	1,457	3.6	(1.4)	בניינים וציוד
223,189	204,777	210,984	9.0	5.8	פיקדונות הציבור
924	619	714	49.3	29.4	פיקדונות מבנקים
30,237	27,721	33,460	9.1	(9.6)	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
16,371	15,121	16,033	8.3	2.1	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים גדלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 ב-4.7 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת המזומנים הינו במסגרת הניהול השוטף של נזילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 31 במרץ 2020 ל-74%, לעומת 75% בסוף שנת 2019. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 ב-5.5 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 2.7%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	
2020	2019	2020	2019	2020	
141,386	130,572	137,223	8.3	3.0	מטבע ישראלי
57,981	54,081	57,272	7.2	1.2	לא צמוד
10,863	11,618	10,213	(6.5)	6.4	צמוד מדד
210,230	196,271	204,708	7.1	2.7	מט"ח כולל צמוד מט"ח
					סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	
2020	2019	2020	2019	2020	
137,227	127,368	134,637	7.7	1.9	אנשים פרטיים:
21,480	21,130	21,632	1.7	(0.7)	משקי בית- הלוואות לדיור
162	92	224	-	(27.7)	משקי בית- אחר
158,869	148,590	156,493	6.9	1.5	בנקאות פרטית
					סך הכל אנשים פרטיים
21,175	19,632	20,857	7.9	1.5	פעילות עסקית:
7,225	6,789	7,063	6.4	2.3	עסקים קטנים וזעירים
17,450	15,818	15,152	10.3	15.2	עסקים בינוניים
1,786	1,285	1,563	39.0	14.3	עסקים גדולים
47,636	43,524	44,635	9.4	6.7	גופים מוסדיים
3,725	4,157	3,580	(10.4)	4.1	סך הכל פעילות עסקית
210,230	196,271	204,708	7.1	2.7	פעילות חוץ לארץ
					סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)												
ליום 31 בדצמבר 2019				ליום 31 במרץ 2019				ליום 31 במרץ 2020				
סיכון אשראי ^(א)				סיכון אשראי ^(א)				סיכון אשראי ^(א)				
סה"כ	פרטי	מסחרי	דיוור	סה"כ	פרטי	מסחרי	דיוור	סה"כ	פרטי	מסחרי	דיוור	
1. סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾												
201,720	19,993	133,145	48,582	193,554	19,534	126,114	47,906	207,981	19,521	135,620	52,840	סיכון אשראי מאזני
62,684	11,301	13,348	38,035	56,799	10,966	9,983	35,850	61,799	11,743	10,538	39,518	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾
264,404	31,294	146,493	86,617	250,353	30,500	136,097	83,756	269,780	31,264	146,158	92,358	סך הכל סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
2. סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי												
א. לא בעייתי												
2,822	403	899	1,520	3,049	333	780	1,936	4,120	440	960	2,720	
ב. סה"כ בעייתי												
3,879	234	1,532	2,113	3,078	235	1,404	1,439	4,220	242	1,616	2,362	
השגחה מיוחדת ⁽⁴⁾												
2,309	117	1,476	716	1,816	122	1,347	347	2,483	111	1,546	826	
נחות												
242	30	-	212	134	29	-	105	311	44	-	267	
פגום												
1,328	87	56	1,185	1,128	84	57	987	1,426	87	70	1,269	
6,701	637	2,431	3,633	6,127	568	2,184	3,375	8,340	682	2,576	5,082	סך הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
5,909	633	2,431	2,845	5,488	564	2,184	2,740	6,969	643	2,576	3,750	מזה: סיכון אשראי מאזני
מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾												
792	4	-	788	639	4	-	635	1,371	39	-	1,332	
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור												
1,537	24	1,476	36	1,409	23	1,347	39	1,609	27	1,546	36	של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾
271,105	31,931	148,924	90,250	256,480	31,068	138,281	87,131	278,120	31,946	148,734	97,440	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽⁵⁾
1,230	55	56	1,119	1,025	59	57	909	1,344	55	70	1,219	נכסים שאינם מבצעים⁽⁶⁾

(1) אשראי מאזני וחובות מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.

(4) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(5) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(6) נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיוור), סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדיוור ראה פרק סיכון אשראי.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל לציבור בקבוצת הבנק הסתכם ביום 31 במרץ 2020 ב-278 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 271 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 2.5%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת						
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ		
2019	2019	2019	2019	2020		
16.8	(2.1)	14,734	17,578	17,214	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים⁽⁴⁾: מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו ערביות לרוכשי דירות התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו התחייבויות להוצאת ערביות ערביות והתחייבויות אחרות ערביות להבטחת אשראי אשראי תעודות	
4.7	6.0	10,672	10,538	11,173		
(12.4)	19.8	22,466	16,431	19,679		
7.3	13.4	8,160	7,726	8,758		
(7.0)	14.7	9,993	8,106	9,295		
(5.2)	3.6	8,613	7,881	8,168		
(1.9)	17.1	2,898	2,428	2,843		
13.6	(22.0)	206	300	234		
(1.2)	13.2	265,277	231,608	262,216		מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾: סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים
69.5	86.6	2,578	2,341	4,369		
55.7	65.5	2,686	2,527	4,181		

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה בראש 13 לדוחות הכספיים.

(2) כולל עסקאות פורוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך קטנה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 ב-1.4 מיליארדי שקלים חדשים וקטנה ב-0.4 מיליארדי שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות- עלות)	רווחים		הפסדים	
		שטרם הוכרו לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ⁽⁴⁾
31 במרץ 2020					
3,623	3,623	36	(5)	3,654	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
4,160	4,195	(2)24	(59) ⁽²⁾	4,160	איגרות חוב זמינות למכירה
137	105	(3)32	-	137	השקעה במניות שאינן למסחר
789	794	-	(5) ⁽³⁾	789	איגרות חוב למסחר
8,709	8,717	92	(69)	8,740	סך כל ניירות הערך
31 במרץ 2019					
3,206	3,206	37	-	3,243	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
5,304	5,302	(2)35	(33) ⁽²⁾	5,304	איגרות חוב זמינות למכירה
109	109	-	-	109	השקעה במניות שאינן למסחר
511	508	(3)3	-	511	איגרות חוב למסחר
9,130	9,125	75	(33)	9,167	סך כל ניירות הערך
31 בדצמבר 2019					
4,032	4,032	61	-	4,093	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
5,164	5,109	(2)59	(4) ⁽²⁾	5,164	איגרות חוב זמינות למכירה
149	104	(3)45	-	149	השקעה במניות שאינן למסחר
768	770	-	(2) ⁽³⁾	768	איגרות חוב למסחר
10,113	10,015	165	(6)	10,174	סך כל ניירות הערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר		31 במרץ		31 במרץ	
2019	2019	2019	2019	2020	
(9.3)	28.1	5,038	3,566	4,568	מטבע ישראלי
74.6	112.0	607	500	1,060	לא צמוד
(31.8)	(40.6)	4,319	4,955	2,944	צמוד מדד
(8.1)	25.7	149	109	137	מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
(13.9)	(4.6)	10,113	9,130	8,709	פריטים לא כספיים
					סך הכל

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום			
31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2019	2019	2020	
7,821	6,713	7,618	איגרות חוב ממשלתיות:
1,781	1,838	678	ממשלת ישראל
			ממשלת ארצות הברית
9,602	8,551	8,296	סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
-	-	138	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
			איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:
70	72	-	ארצות הברית ⁽¹⁾
44	181	-	גרמניה
108	-	112	דרום קוריאה
140	217	-	אחר ⁽¹⁾
362	470	112	סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
			איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):
-	-	1	שירותים ציבוריים וקהילתיים
-	-	25	חשמל
-	-	26	סך הכל איגרות חוב של חברות
149	109	137	השקעה במניות שאינן למסחר
49	90	50	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽²⁾
10,113	9,130	8,709	סך הכל ניירות ערך

(1) כולל חשיפה לבנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB).

(2) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

בניינים וציוד - יתרת בניינים וציוד קטנה ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-20 מיליוני שקלים חדשים. הקטון ביתרת בניינים וציוד נובע משינוי שוטף בגין פחת ומנגד מהשקעות חדשות, בעיקר במסגרת ההשקעות הטכנולוגיות.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 31 במרץ 2020 ל-78%, לעומת 77% ביום 31 בדצמבר 2019. ברבעון הראשון של שנת 2020 גדל היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, ב-12.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 5.8% (גידול בשיעור של 9.0% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד).

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 במרץ	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר
2020	2019	2019	2019	2019
168,001	148,047	158,980	13.5	5.7
14,343	16,112	14,345	(11.0)	-
40,845	40,618	37,659	0.6	8.5
223,189	204,777	210,984	9.0	5.8

מטבע ישראלי

לא צמוד

צמוד מדד

מט"ח כולל צמוד מט"ח

סך הכל

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 במרץ	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר
2020	2019	2019	2019	2019
94,443	83,563	86,076	13.0	9.7
16,015	13,992	14,839	14.5	7.9
110,458	97,555	100,915	13.2	9.5
סך הכל אנשים פרטיים				
פעילות עסקית:				
29,644	24,410	26,725	21.4	10.9
9,705	8,456	8,935	14.8	8.6
27,982	26,994	25,155	3.7	11.2
41,216	41,217	45,330	(0.0)	(9.1)
108,547	101,077	106,145	7.4	2.3
סך הכל פעילות עסקית				
4,184	6,145	3,924	(31.9)	6.6
223,189	204,777	210,984	9.0	5.8

אנשים פרטיים:

משקי בית- אחר

בנקאות פרטית

סך הכל אנשים פרטיים

פעילות עסקית:

עסקים קטנים וזעירים

עסקים בינוניים

עסקים גדולים

גופים מוסדיים

סך הכל פעילות עסקית

פעילות חוץ לארץ

סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 במרץ		
31 בדצמבר	2019	2020
72,152	71,887	76,545
50,875	48,031	57,166
29,582	27,424	31,803
22,193	20,163	23,662
36,182	37,272	34,013
210,984	204,777	223,189

תקרת הפיקדון

עד 1

מעל 1 עד 10

מעל 10 עד 100

מעל 100 עד 500

מעל 500

סך הכל

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 31 במרץ 2020 הסתכמה ב-0.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 0.7 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2019.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2020 הסתכמה ב-30.2 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 3.2 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2019. ראה גם פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

הון, הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 31 במרץ 2020 הסתכמה ב-16.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 16.0 ו-15.1 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019 וליום 31 במרץ 2019, גידול של 2.1%- ו-8.3%, בהתאמה. להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		31 במרץ	
2019	2019	2019	2020
2,232	2,206	2,235	2,235
70	39	67	67
(332)	(310)	(226)	(226)
14,063	13,186	14,295	14,295
16,033	15,121	16,371	16,371

הון מניות ופרמיה (1)

קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות

הפסד כולל אחר מצטבר (3)(2)

עודפים (4)

סך הכל

(1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.

(2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

(3) כולל התחייבות אקטוארית בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2019.

(4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות והוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר לעיל.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 31 במרץ 2020 הגיע ל-5.75%, לעומת 5.87% ליום 31 בדצמבר 2019 ו-5.82% ליום 31 במרץ 2019.

הלימות הון

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2.

הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 31 במרץ 2020 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף.

הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק).

כתבי התחייבויות נדחים, שהוכרו כמכשירי הון רובד 2 על פי ההוראות הקודמות, אינם כשירים כהון פיקוחי על פי ההוראות הנוכחיות (בעיקר עקב היעדר מנגנון ספיגת הפסדים) ומופחתים על פני תקופת הוראות מעבר עד ליום 1 בינואר 2022.

תכנון ההון של הבנק

תכנון ההון במהלך עסקים רגיל - הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה:

שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארדי שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%.

תהליך פנימי להערכת ההון - במסגרת התהליך בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחישי קיצון.

אופק התכנון הינו שלוש שנים ובו מאתגר הבנק את התוכנית האסטרטגית בשורה של תרחישי קיצון הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק ושוחקים את ההון שלו. תוצאות תכנון ההון האחרון של הבנק מראות כי כרית הספיגה הונית מספקת.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2019	2019	
			הון לצורך חישוב יחס ההון
16,520	15,618	16,718	הון עצמי רובד 1
16,520	15,618	16,718	הון רובד 1
6,090	5,042	5,803	הון רובד 2
22,610	20,660	22,521	סך הכל הון כולל
			יתרות משוקללות של נכסי סיכון
150,878	142,816	156,641	סיכון אשראי
1,791	1,790	1,843	סיכוי שוק
10,189	9,709	10,517	סיכון תפעולי
162,858	154,315	169,001	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

יחס הון לרכיבי סיכון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחסים אלה התווספו דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור למועד הדיווח.

ביום 31 במרץ 2020 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)", במסגרתה, הפחיתה המפקחת על הבנקים את יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, כל עוד הוראת השעה בתוקף. זאת, תוך ציפייה כי הבנקים יעשו שימוש בעודפי ההון, אגב הפחתת דרישות ההון, כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק, לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי הבית והמגזר העסקי, ולא לצורך מטרת אחרות, לרבות חלוקת דיבידנד ורכישה עצמית של מניות, כל עוד הוראת השעה בתוקף. כפועל יוצא מכך, יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק לנכסי הסיכון, בצירוף דרישת ההון הנוספת בשיעור 1% מיתרת ההלוואות לדיוור, ליום 31 במרץ 2020, לא יפחת משיעור של 8.82% (אליו יתווספו שולי ביטחון נאותים), ויחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.32%.

ביום 27 באפריל 2020 פורסם עדכון נוסף להוראה 250, לפיו דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור, לא תחול על הלוואות לדיוור אשר יועמדו בתקופת המשבר.

לפרטים נוספים על החלטות הדירקטוריון הנוגעות ליחס הון לרכיבי סיכון ולמדיניות חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2019 ופרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון (מדיניות חלוקת דיבידנד), להלן.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 במרץ 2019	ליום 31 במרץ 2020	
10.14	10.12	9.89	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.88	13.39	13.33	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.83	9.83	8.82	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים
13.33	13.33	12.32	יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 31 במרץ 2019		ליום 31 במרץ 2020		קבוצת חשיפה
יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽⁴⁾	
90	12	256	34	97	12	חובות של ריבונות
208	28	198	26	247	30	חובות של ישויות סקטור ציבורי
517	69	654	87	809	100	חובות של תאגידים בנקאיים
44,210	5,893	42,453	5,659	47,241	5,820	חובות של תאגידים
4,101	547	3,113	415	4,205	518	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
15,372	2,049	14,734	1,964	15,096	1,860	חשיפות קמעונאיות ליחידים
8,309	1,108	8,208	1,095	8,525	1,050	הלוואות לעסקים קטנים
72,671	9,687	67,739	9,030	74,032	9,121	משכנתאות לדיור
5,016	669	5,018	669	5,716	704	נכסים אחרים
150,494	20,062	142,373	18,979	155,968	19,215	סך הכל

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 31 במרץ 2019		ליום 31 במרץ 2020		סיכון שוק
יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽⁴⁾	
1,791	239	1,790	238	1,843	227	סיכון CVA בגין נגזרים ⁽⁴⁾
384	51	443	59	673	83	סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
10,189	1,358	9,709	1,294	10,517	1,296	
12,364	1,648	11,942	1,591	13,033	1,606	סך הכל
162,858	21,710	154,315	20,570	169,001	20,821	סך נכסי הסיכון

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.32% מיתרות נכסי הסיכון. לפרטים בדבר הפחתת יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, ראה פרק "אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק".

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.33% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.33% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

יחס המינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף אשר אימצה את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף. יחס המינוף מבוטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

להלן יחס המינוף של הבנק:

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ	
	2019	2020
16,520	15,618	16,718
297,779	281,693	309,863
	באחוזים	
5.55	5.54	5.40
5.00	5.00	5.00

1. בנתוני המאוחד

הון רובד 1

סך החשיפות

יחס מינוף

יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

2. חברות בת משמעותיות

בנק יחב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

יחס מינוף

יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

לפרטים בדבר מדיניות הדיבידנד המעודכנת של הבנק, לשנים 2018 עד 2021, ראה פרק דיבידנד בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2019.

לפרטים בדבר הוראת שעה שפרסם הפיקוח על הבנקים בדבר הקלה ביחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם, ובדבר הציפייה כי הבנקים יעשו שימוש בעודפי ההון, אגב הפחתת דרישות ההון, כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק, לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי הבית והמגזר העסקי, ולא לצורך מטרת אחרות, לרבות חלוקת דיבידנד ורכישה עצמית של מניות, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

בהמשך לכך, ביום 13 באפריל 2020, החליט הדירקטוריון כי הבנק יימנע מחלוקת דיבידנד (לרבות רכישה עצמית של מניות הבנק), כל עוד הוראת השעה בתוקף; זאת, בין היתר, לאור עמדת המפקחת על הבנקים, כאמור לעיל, ובשים לב לאמור לעיל ובכלל זאת לאי הוודאות בדבר השלכות משבר הקורונה על הבנק כמפורט לעיל.

חלוקת דיבידנד

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2018 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
26 בפברואר 2018	26 במרץ 2018	47.03	0.30	109.5
7 במאי 2018	5 ביוני 2018	58.91	0.40	137.2
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2018⁽⁴⁾				
12 באוגוסט 2019	27 באוגוסט 2019	167.21	0.40 ⁽³⁾	392.0
18 בנובמבר 2019	3 בדצמבר 2019	71.89	0.40	168.8
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2019⁽²⁾				
24 בפברואר 2020	11 במרץ 2020	74.89	0.40	176.0

(1) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2018 - 137.2 מיליוני שקלים חדשים.

(2) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2019 - 736.8 מיליוני שקלים חדשים.

(3) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של המחצית הראשונה של שנת 2019

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	
2020	2019	2019	2019	2019	
395,060	410,469	452,549	(3.8)	(12.7)	ניירות ערך ⁽¹⁾
87,864	87,894	93,336	(0.0)	(5.9)	נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול
55,297	69,170	68,308	(20.1)	(19.0)	נכסים בנאמנות קבוצת הבנק
10,838	12,375	13,546	(12.4)	(20.0)	נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול
15,326	14,831	15,519	3.3	(1.2)	נכסים אחרים בניהול ⁽²⁾

(1) שווי תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) לרבות:

- יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה מסרווח או מעמלות.
- הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

בהתאם להוראה הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה.

לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 12 לדוחות הכספיים.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.

יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת הפיקוח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון וההנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

- הגדרה פיקוחית של המגזר.
- הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").
- תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישת הפיקוחית").

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, והכנסות והוצאות ללקוחות ראה בביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות לשנת 2019.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רווח נקי		חלק מסך רווח נקי (באחוזים)	
2020	2019	ברבעון הראשון	ברבעון הראשון
2020	2019	2020	2019
אנשים פרטיים:			
174	181	46.3	40.0
8	13	2.1	2.9
56 ⁽¹⁾	1	14.9	0.2
238	195	63.3	43.1
פעילות עסקית:			
93	103	24.7	22.7
(3)	39	-	8.6
21	79	5.6	17.4
8	9	2.1	2.0
119	230	32.4	50.7
(16)	(49)	-	-
341	376	95.7	93.8
סך הכל פעילות בישראל			
16	28	4.3	6.2
357	404	100.0	100.0
סך הכל			

(1) כולל הכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים (54 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס) בגין שיפוי מחברות הביטוח. לפרטים נוספים ראה פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה.

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה בביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליון שקלים חדשים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדירור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליון שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ						
2019			2020			
במיליוני שקלים חדשים						
סך הכל	הלוואות לדירור	אחר	סך הכל	הלוואות לדירור	אחר	
738	403	335	796	459	337	רווח ורווחיות
-	-	-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
165	38	127	185	38	147	הכנסות מימון שאינן מריבית
903	441	462	981	497	484	עמלות והכנסות אחרות
35	8	27	105	65	40	סך ההכנסות
561	160	401	580	166	414	הוצאות בגין הפסדי אשראי
307	273	34	296	266	30	הוצאות תפעוליות ואחרות
103	92	11	102	92	10	רווח לפני הפרשה למיסיים
204	181	23	194	174	20	הפרשה למיסיים
						רווח לאחר מיסים
(10)	-	(10)	(12)	-	(12)	רווח נקי :
194	181	13	182	174	8	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
						המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:						
149,403	128,019	21,384	159,716	137,958	21,758	אשראי לציבור (יתרת סוף)
148,498	127,368	21,130	158,707	137,227	21,480	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
83,563	-	83,563	94,443	-	94,443	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
147,955	127,616	20,339	157,585	136,450	21,135	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
82,821	-	82,821	87,998	-	87,998	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
91,092	72,333	18,759	98,677	78,893	19,784	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
592	386	206	648	434	214	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
129	-	129	123	-	123	מרווח מפעילות מתן אשראי
17	17	-	25	25	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
738	403	335	796	459	337	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמה ב-182 מיליון שקלים חדשים, לעומת 194 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת הלוואות לדירור (כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים) ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמה ב-174 מיליון שקלים חדשים, לעומת 181 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו, הסתכמו ב-459 מיליון שקלים חדשים, לעומת 403 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-13.9%, הנובע בעיקר מעלייה של כ-8.8 מיליארדי שקלים חדשים ביתרת האשראי הממוצעת ומגידול במרווחי האשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

ברבעון הראשון של שנת 2020 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 65 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 8 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-166 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 160 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-3.75%, המשקף גם את ההתאמה בין רכיבים משתנים בהלימה לתשואה ולרווח הבנק. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

תרומת יתר פעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדיור) ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמה ברווח של 8 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 13 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-337 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-147 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 127 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-15.7%, הנובע בעיקר מגידול בהכנסות מעמלות ניירות ערך ומהמרות מטבע חוץ.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-40 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 27 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-414 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 401 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסינוג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
22	22	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
2	86	עמלות והכנסות אחרות
24	108	סך ההכנסות
-	(1)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
23	24	הוצאות תפעוליות ואחרות
1	85	רווח לפני הפרשה למיסים
-	29	הפרשה למיסים
1	56	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
93	164	אשראי לציבור (יתרת סוף)
92	162	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
13,992	16,015	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
73	213	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
13,524	14,999	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
28	26	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
22	22	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	אחר
22	22	סך הכל הכנסות ריבית נטו

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

תוצאות פעילות מגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמו ברווח של 56 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות ריבית נטו הסתכמו ב-22 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות האחרות כוללות הכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים (54 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס) בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיים הליכים נגזרים. לפרטים נוספים ראה פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה.

העמלות וההכנסות האחרות ללא הכנסה בגין הסדר מוסכם עם המבטחים, הסתכמו ב-4 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-24 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 23 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משויכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משויכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
280	298	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
95	104	עמלות והכנסות אחרות
375	402	סך ההכנסות
37	72	הוצאות בגין הפסדי אשראי
183	187	הוצאות תפעוליות ואחרות
155	143	רווח לפני הפרשה למיסים
52	49	הפרשה למיסים
103	94	רווח לאחר מיסים
-	(1)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
103	93	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
19,986	21,608	אשראי לציבור (יתרת סוף)
19,632	21,175	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
24,410	29,644	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
19,652	21,441	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
23,631	27,929	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
19,082	20,659	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
236	256	מרווח מפעילות מתן אשראי
36	35	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
8	7	אחר
280	298	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים קטנים וזעירים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמה ב-93 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 103 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-298 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 280 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-6.4% הנובע בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות באשראי.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-104 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 95 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-72 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 37 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-187 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 183 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-4 מיליוני שקלים חדשים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שקיימים לקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, המסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, קיימים לקוחות עסקיים המסווגים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה, בעלי מחזור פעילות שנתי נמוך מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר משויכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
68	76	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
23	22	עמלות והכנסות אחרות
91	98	סך ההכנסות
1	72	הוצאות בגין הפסדי אשראי
31	31	הוצאות תפעוליות ואחרות
59	(5)	רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים
20	(2)	הפרשה (הקטנת הפרשה) למיסים
39	(3)	רווח נקי (הפסד)
		מאזן - סעיפים עיקריים:
6,881	7,431	אשראי לציבור (יתרת סוף)
6,789	7,225	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
8,456	9,705	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
6,736	7,411	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
8,274	8,958	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
7,734	8,462	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
54	63	מרווח מפעילות מתן אשראי
12	10	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
2	3	אחר
68	76	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות פעילות מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמו בהפסד של 3 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 39 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף הכנסות הריבית נטו חל גידול של כ-11.8% המיוחס בעיקר לעלייה בהיקפי הפעילות באשראי ובפיקדונות. בסעיף עמלות והכנסות אחרות חל קיטון של 1 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 72 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-31 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שיש לקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית, למעט גופים מוסדיים כאמור לעיל, כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
132	134	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
40	34	עמלות והכנסות אחרות
172	168	סך ההכנסות
5	87	הוצאות בגין הפסדי אשראי
48	49	הוצאות תפעוליות ואחרות
119	32	רווח לפני הפרשה למיסים
40	11	הפרשה למיסים
79	21	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
16,009	17,692	אשראי לציבור (יתרת סוף)
15,818	17,450	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
26,994	27,982	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
17,080	16,596	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
28,086	25,058	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
21,927	24,359	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
108	110	מרווח מפעילות מתן אשראי
19	18	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
5	6	אחר
132	134	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמה ב-21 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 79 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-134 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 132 בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-34 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 40 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון הנובע בעיקר מעמלה מעסקה ספציפית שנרשמה ברבעון המקביל אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 87 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 5 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק, ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-49 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 48 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, קרנות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
32	29	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
9	16	עמלות והכנסות אחרות
41	45	סך ההכנסות
(1)	2	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
29	31	הוצאות תפעוליות ואחרות
13	12	רווח לפני הפרשה למיסים
4	4	הפרשה למיסים
9	8	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
1,293	1,792	אשראי לציבור (יתרת סוף)
1,285	1,786	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
41,217	41,216	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
1,089	1,222	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
38,461	45,409	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
2,595	2,455	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
4	6	מרווח מפעילות מתן אשראי
27	22	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1	1	אחר
32	29	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמה ב-8 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 9 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-29 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 32 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות גדלו ב-7 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול בהכנסות מעמלות ניירות ערך ומהמרות מטבע חוץ.

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 2 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הקטנת הוצאה של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-31 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 29 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגזרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
(96)	(53)	סך הכל הוצאות ריבית, נטו
55	64	הכנסות מימון שאינן מריבית
69	77	עמלות והכנסות אחרות
28	88	סך ההכנסות
(2)	2	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
91	95	הוצאות תפעוליות ואחרות
(61)	(9)	הפסד לפני הפרשה למיסים
(20)	(1)	הקטנת הפרשה למיסים
(41)	(8)	הפסד לאחר מיסים
-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
(41)	(8)	הפסד לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(8)	(8)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(49)	(16)	הפסד המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
6,221	6,904	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
(96)	(53)	אחר
(96)	(53)	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות פעילות מגזר הניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמו בהפסד של 16 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד של 49 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתוצאות המגזר: הוצאות הריבית, נטו הסתכמו בהוצאה של 53 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 96 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-43 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר מגידול בהיקף עמלות פירעון מוקדם. הכנסות המימון שאינן מריבית גדלו ב-9 מיליוני שקלים חדשים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מהשפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות. ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר. סך העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-77 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הכנסות מעמלות ואחרות בסכום של כ-69 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-8 מיליוני שקלים חדשים, הנובע בעיקר בעיקר כתוצאה מגידול בהכנסות מהמרות מטבע חוץ. ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-95 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 91 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
55	45	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
2	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
6	5	עמלות והכנסות אחרות
63	50	סך ההכנסות
1	6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
20	20	הוצאות תפעוליות ואחרות
42	24	רווח לפני הפרשה למיסים
14	8	הפרשה למיסים
28	16	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
4,192	3,760	אשראי לציבור (יתרת סוף)
4,157	3,725	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
6,145	4,184	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
3,424	3,133	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
5,514	4,545	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
4,292	4,388	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
29	25	מרווח מפעילות מתן אשראי
3	3	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
23	17	אחר
55	45	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכמה ב-16 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 28 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-45 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 55 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות הריבית בפעילות חוץ לארץ נובעת בעיקרה מירידת ריבית ה-FED ברבעון, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בתקופה הנוכחית נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בהיקף של כ-6 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מיישום בשלוחות חוץ לארץ של המדיניות ביחס להפרשה להפסדי אשראי אשר כוללת אומדן בגין השפעת

משבר הקורונה, שבא לידי ביטוי בהפרשה הקבוצתית. לפרטים נוספים ראה לעיל בפרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-20 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2020 ל-51 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 36 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו.

ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-44 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 48 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, כאשר עיקר הגידול נובע מגידול ברווחי בנק יהב, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. חלקה של הקבוצה ברווח הנקי של בנק יהב ברבעון הראשון של שנת 2020 הסתכם ב-21 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 18 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2020 ל-11.1%, לעומת תשואה של 10.6% ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווחי בנק יהב נובע מגידול בהיקפי הפעילות.

סך המאזן של בנק יהב ליום 31 במרץ 2020 הסתכם ב-30,555 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 27,299 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019, גידול של 3,256 מיליוני שקלים חדשים (12%). יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2020 הסתכמה ב-10,734 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10,880 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019, קיטון של 146 מיליוני שקלים חדשים (1%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2020 הסתכמה ב-26,672 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 23,345 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019, גידול של 3,327 מיליוני שקלים חדשים (14%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות סוכנות לביטוח")

טפחות סוכנות לביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. הרווח הנקי של טפחות סוכנות לביטוח ברבעון הראשון של שנת 2020 (בניכוי הכנסות המימון נטו מעודפי המזומנים של החברה) הסתכם ב-18 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 16 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2020 ל-6.6%. לעומת תשואה של 8.0% ברבעון המקביל אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2020 כ-4 מיליוני שקלים חדשים נטו, לעומת 5 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. מזה סך של 2 מיליוני שקלים חדשים (לעומת 3 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד) מפעילות נאמנות במסגרת החברה הבת, מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V. (Netherlands) ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד.

הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-0.1 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.3 מיליוני פרנקים שוויצרים ברבעון המקביל אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 31 במרץ 2020 הסתכם ב-127 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 121 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2019.

הכנסות הריבית והכנסות הריבית, נטו הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-0.4 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.5 מיליוני פרנקים שוויצרים ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסה לפני מס הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-0.2 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.3 מיליוני פרנקים שוויצרים ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסה לפני מס מנוכה מהשפעות שער חליפין הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-0.6 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1.0 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2020 הסתכמה ב-48 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 52 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2019. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2020 הסתכמה ב-74 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 65 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2019. יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2020 הסתכמה ב-86 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 80 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2019.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

השקעות במניות

הבנק מנהל השקעות נוסטרו במניות. מניות שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות החל מיום 1 בינואר 2019, כמניות שאינן למסחר במסגרת תיק ניירות הערך של הבנק ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד.

במסגרת ההשקעות (אשר אינן סחירות ולא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. יתר ההשקעות (סחירות וקיים לגביהן שווי הוגן) מוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן ושינויים בשווי ההוגן אשר טרם מומשו, מוכרים בדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק במניות הסתכמו ליום 31 במרץ 2020 ב-167 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 141 ו-181 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 במרץ 2019 וליום 31 בדצמבר 2019, בהתאמה. הפסדי הבנק נטו מהשקעות במניות, הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-12 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח בסך 15 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, ההפסד ברבעון נבע מירידת שווי מניות סחירות בשל ירידות בשוק ההון.

לפרטים בדבר השקעה במניות שאינן למסחר ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2019. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באלז ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות העדה ליציבות פיננסית (ה-FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, סיכונים פיננסיים כגון: סיכונים שוק, ריבית בתיק הבנקאי ונזילות וסיכונים אשראי, וסיכונים שאינם פיננסיים ביניהם: סיכונים תפעוליים (כולל סיכון אבטחת מידע וסייבר וסיכונים טכנולוגיים) וסיכונים ציות ורגולציה. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, חלה עלייה מסוימת בפרופיל הסיכונים הכולל של הבנק יחסית לפרופיל הסיכונים בסוף שנת 2019, כתוצאה מעליה בסיכון האשראי בעקבות השלכות מגפת הקורונה העולמית, שהחלה בישראל לקראת סוף פברואר 2020, והשפעותיה על הכלכלה בישראל ובעולם. המדדים נמצאים במרחק סביר מתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון ובהלימה לפעילות העסקית, על פי מתווה התוכנית האסטרטגית ותוכניות העבודה השוטפות. הבנק בוחן את מדדי הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון הכולל של הבנק לסיכונים השונים.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל. סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידיים הבנקאיים. בבנק מוטא סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאית ובפרט האשראי לדיוק, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. הבנק מנטר ומנהל את סיכונים תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים פנימיים להערכת דירוג האשראי של הלקוח. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי בתיקיים משמעותיים ולזמן ארוך. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס יסיסי הנזילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נזילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן במבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה וכן, פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנזילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההתפתחויות הטכנולוגיות והעלייה ברמת התחכום של הגורמים הפועלים בתחום מתקפות הסייבר, מעלה את רמת הסיכון ובמקביל את עצמות הניהול והניטור של הסיכונים התפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסיכונים אבטחת המידע והסייבר.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשולחות חוץ לארץ, באופן שוטף בהתאם להנחיות בנושא ניהול ובקרת סיכונים שקבע הפיקוח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה מספר 310 של בנק ישראל - "ניהול סיכונים", ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באלז, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באלז III לתוקף.

דירקטוריון הבנק והועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל התווית אסטרטגית סיכון וקביעת תיאבון הסיכון בהתאמה לאסטרטגיה הכוללת של הבנק, וכן לפקח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מחויבת לניהול שוטף של הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, וליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי שיעור מההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופוי, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמעורר של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מעוניין ומסוגל לקחת על עצמו ומהווה קביעה ברמת-על. תיאבון הסיכון מגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תיאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר המגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כשיעור של הון עצמי רובד 1 של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו מגבלות למצב שוק רגיל, וכן למצב קיצון, וזאת בהסתמך על תוצאות תרחישי הקיצון השונים שעורך הבנק ובהתאם לאסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק ועל רמת הנזילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים. בכל שנה, מאתגר תיאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתוכניות העבודה, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, לפרופיל הסיכון ולתוצאות תהליך הערכת ניהול הסיכונים האיכותיים שמבצעים המנהלים בבנק. התהליך נועד לבחון את רמת הסיכונים השונים והצפי לכיוון התפתחותם במהלך השנה העוקבת. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיה העסקית של הבנק על ידי מסגרת תיאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תיאבון הסיכון שנקבעו.

תרחישי קיצון

תרחישי קיצון הינם טכניקות לניהול סיכונים המשמשות להערכת החשיפה של הבנק לסיכונים, הן בראייה נוכחית והן בראייה צופה פני עתיד. תרחישי הקיצון מאפשרים הבנה של השפעת אירועי קיצון מסוגים שונים על יציבות הבנק. כמו כן, תרחישי הקיצון מהווים כלי נוסף, חשוב ומשלים לגישות, מדדים ומודלים במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק. תוצאות תרחישי הקיצון משמשות את הבנק לאתגור תיאבון הסיכון ותכנון ההון, זיהוי

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

מוקדי סיכון מהותיים וחולשות בתיק, ומהוות כלי תומך לקבלת החלטות עסקיות ואמצעי משלים למדידת סיכונים במודלים כמותיים לזיהוי סיכונים שאינם מזוהים במודל בשל מגבלות מובנות במודלים מסוג זה. לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות לביצוע תרחישי קיצון, המחושבים על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדיו העסקיים והפיננסיים של הבנק.

השימושים העיקריים של תרחישי הקיצון והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך מדיניות מסגרת כללית לניהול ובקרת סיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות תרחישי הקיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדיו העסקיים והפיננסיים, במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP. תהליך ה-ICAAP בוחן האם לבנק די הון על מנת לעמוד בתוכנית האסטרטגית, המאותגרת על ידי שורה של תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות. תרחישי קיצון אלה פוגעים ברווחיות הבנק על ידי יצירת הפסדים פוטנציאליים לסיכונים המהותיים לפעילותו: אשראי, ריכוזיות אשראי, שוק וריבית בתיק הבנקאי, תפעולי לרבות אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים וסיכונים נוספים. דגש רב ניתן בתרחישי הקיצון על תיק המשכנתאות של הבנק ופעילות האשראי העסקית שלו. תוצאות תכנון ההון של הבנק, שהוגשו לבנק ישראל בחודש דצמבר 2019, אשר בוצעו על נתוני המחצית השנייה של שנת 2019, בהתבסס על תכניות העבודה של הבנק והתוכנית האסטרטגית ולאופק תכנון של שלוש שנים, מצביעות על כך כי בידי הבנק כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק גם תחת אירועי קיצון.

כמו כן, הוגשו לבנק ישראל בחודש דצמבר 2019 תוצאות התרחיש המערכתי שהינו תרחיש קיצון אחיד שעורך הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית. התרחיש התבסס על התממשות תרחיש קיצון בתחום הסייבר במטרה לבחון את עמידות הבנקים, התנהלותם ודרכי ההתמודדות שלהם עם הרכיב הטכנולוגי באירוע המשלב היבטים תפעוליים ועסקיים. תוצאות התרחיש מעידות כי מידת הפגיעה של תרחיש זה בבנק, הינה נמוכה יחסית לרווח, הון, ונדילות הבנק.

הבנק ביצע תרחישים לאמידת השפעת משבר הקורונה והשינויים בפרמטרים המאקרו כלכליים על תוצאותיו העסקיות ויחסי ההון לאופק של 3 שנים. בתרחיש המרכזי המשק מגיע לשיא המשבר ברבעון השני של שנת 2020 וחוזר לפעילות שגרה ברבעון השלישי של השנה ובתרחיש קיצון תהליך ההתאוששות והחזרה לשגרה מתחיל ברבעון הראשון של שנת 2021. התוצאות מצביעות על יכולת הבנק לעמוד בהפסדים שעלולים להיווצר הן בתרחיש המרכזי והן בקיצון ולשמר יחסי הון העולים על יחסי הון המזעריים הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים שהופחתו זמנית בהתאמה לתקופת המשבר (לפירוט בדבר ההקלות בדרישות ההון ראה פרק הון, הלימות הון ומינוף לעיל).

הערכת גורמי הסיכון

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכונים שוק	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נדילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון הלבנת הון ומימון טרור	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽¹⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי-עסקי ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי

(1) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(2) הגדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת. הערכות אלה, נעשות על פי ניטור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל הצפי לכיוון התפתחותם וכן בהתבסס על הערכה איכותית של תהליכי ניהול הסיכונים, ואפקטיביות מעגלי הבקרה בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהל הסיכונים הראשי של הבנק ובהשתתפות כלל מנהלי הסיכונים של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, חלה עלייה מסוימת בפרופיל הסיכונים של הבנק יחסית לפרופיל הסיכונים בסוף שנת 2019, כתוצאה מעלייה בסיכון האשראי בעקבות השלכות מגפת הקורונה העולמית, שהחלה בישראל לקראת סוף חודש פברואר 2020, והשפעותיה על הכלכלה בישראל ובעולם. עם זאת, עדיין לא ניתן להעריך את מלוא ההשפעה של המשבר על איכות תיק האשראי של הבנק.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון אשראי ושל הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות, עלתה מרמה נמוכה-בינונית לרמה בינונית. העלייה ברמת הסיכון נבעה בעיקרה מהמגזר העסקי, ובדגש על העסקים הבינוניים והקטנים, בעקבות הירידה בפעילות המשקית כתוצאה מהטלת הסגר הממושך על מדינת ישראל. גורמי הסיכון המהותיים הינם העלייה החדה בשיעור האבטלה, ענפי משק ייעודיים (כגון: תעופה, אופנה, בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל) שנפגעו, וירידות בשווקים הפיננסיים ששחקו את שווי הביטחונות. גורמים אלה עלולים להביא לגידול בהיקף הלקוחות שייקלעו לקשיים לאורך זמן.

הבנק מנהל ומנטר את סיכון האשראי שלו באופן הדוק ונקט בפעולות אקטיביות בהתאמה למצב. על מנת לסייע ללקוחות לצלוח את תקופת המשבר ולצמצם את הסיכון לכשל, תוך שמירה על מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. במסגרת צעדים אלה אושרה דחיה של מספר חודשים בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר; אושרו דחיות ועדכונים למועדי התשלום גם ללקוחות פרטיים ומסחריים שנקלעו לקושי זמני; הועמדו הלוואות בערבות מדינה במסגרת התוכנית הממשלתית. לנתונים כמותיים בדבר פעילות הבנק לסייע ללקוחות על רקע משבר הקורונה, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

הערכת רמת סיכונים הריכוזיות באשראי וסיכון תיק המשכנתאות, נותרה ללא שינוי, ברמה נמוכה. תיק המשכנתאות מוערך ברמת בסיכון נמוכה גם בהינתן השלכות המשבר. כדי להקל על לקוחות המשכנתא את ההתמודדות עם משבר הקורונה, אפשר הבנק ביצוע של דחיית תשלומי משכנתא עד ל-4 חודשים, סכומי התשלומים שנדחו נפרסו מחדש ליתרת תקופת המשכנתא. מנייתו תיק מבקשי הדחיות עולה, כי פרופיל הסיכון של הלוואות אלה, דומה לפרופיל הסיכון של תיק הדיור הכולל של הבנק והבנק מנטר באופן הדוק את הסיכון בתיק המשכנתאות והתפתחות תשלומי המשכנתאות עם סיום תקופת הדחיות שניתנו ללקוחות. כמו כן פועל הבנק בתהליך חיתום המשכנתא, בהתאם להקלה של בנק ישראל לבחינת כושר ההחזר, בהתחשב ברמת ההכנסה לפני המשבר והצפי לחזרה למעגל העבודה בהמשך.

הערכת כלל גורמי הסיכון, למעט סיכון האשראי כאמור, נותרה ללא שינוי מהערכת הסיכון בסוף שנת 2019.

ככלל סיכונים בעלי רמות סיכון שאינן נמוכות, נובעים מסיכון מובנה בפעילות הבנק, והם בהלימה לעקרונות תיאבון הסיכון שהוגדר.

הבנק פעל במהלך תקופת משבר הקורונה, בהתאם לנהלי החירום ועבר מצב של שגרה למצב של כוננות ומאוחר יותר לשגרת חירום, אשר כללה בין השאר כינוס שוטף של חדר מצב לקביעת עקרונות העבודה, בהתאמה להנחיות המשתנות של הגורמים הרגולטוריים, הפעלת פורום "קורונה" ייעודי לניהול הפעילות השוטפת, וקיום דיונים ייעודיים שוטפים בדירקטוריון ובהנהלה. הבנק שמר על המשכית עסקית כנדרש במהלך כל התקופה.

הבנק חיזק במהלך תקופת משבר הקורונה, את מערכי הניטור וההגנה על סיכונים אבטחת המידע וסייבר, איום אשר עלה מערכיתית בתקופה זו ולא חלו אירועים מהותיים בבנק. כמו כן מערך הטכנולוגיה של הבנק פעל במתכונת חירום לתפעול השוטף של רצפת הייצור ולשמירה על רציפות תפקודית לתמיכה במערכות ובפיתוח הנדרש, לרבות הרחבת יכולות תשתית ומערכות לתמיכה בהיקפי השימוש שהתגברו בבנקאות בתקשורת, והעבודה מרחוק.

רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה בינונית. בחודש פברואר 2020, העלה הבנק את רמת הכוננות לכוננות מוגברת בשל החשש מהתפשטות נגיף הקורונה והירידות החדות שנרשמו בבורסות, ובתחילת חודש מרץ הועלתה רמת הכוננות, וזאת בשל המשך הירידות החדות בבורסות בעולם ובפרט בישראל. רמת הכוננות כוללת צעדים אופרטיביים שנועדו להבטיח כי הבנק שומר על רמת נזילות נאותה בעתות משבר. במהלך כל התקופה שמר הבנק על עודפי נזילות גבוהים. החל מאמצע חודש מאי עם החזרה לשגרה הורדה הכוננות למוגברת.

רמת סיכון המוניטין נותרה נמוכה, הבנק ממשיך ומנטר את הנושא באופן שוטף ולא ניכרת השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

הבנק בוחן באופן שוטף את השלכות המשבר על רמת הסיכון האסטרטגי-עסקי. בשלב זה ולאור חוסר הוודאות, לא ניתן להעריך את מלוא השלכות המשבר על פעילות הבנק. הבנק פועל במתווה תוכנית אסטרטגית חמש שנתית שאושרה בנובמבר 2016, לשנים 2017-2021, תוכנית שיעדיה הושגו כבר בדוחות הכספיים של שנת 2019, ולפיכך הונחה על ידי דירקטוריון הבנק להיערך לתוכנית אסטרטגית חדשה לשנים 2021-2025. לאור משבר הקורונה ואי הוודאות השוררת ידון דירקטוריון הבנק בתוכנית אסטרטגית חדשה לקראת סוף שנת 2020. מועד זה יכול שיתעדכן בהמשך.

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על ידי שימוש במגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והחשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגילי ובתרחישי קיצון.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים לרבעון הראשון של שנת 2020, וכן דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורסמים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים, סיכון אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים ציות וסיכונים נוספים.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי ושל הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות עלתה ברבעון הראשון של שנת 2020 מרמה נמוכה-בינונית לרמה בינונית, כאשר רמת הסיכון בתיק ההלוואות לדיור ובגין סיכונים הריכוזיות נותרה ללא שינוי ברמה נמוכה. וכך גם שאר גורמי הסיכון ללא שינוי מהערכת הסיכון בסוף שנת 2019. העלייה ברמת הסיכון נבעה בעיקרה מהמגזר העסקי, ובדגש על העסקים הבינוניים והקטנים, בעקבות הירידה בפעילות המשקית.

התפשטות משבר הקורונה

משבר הקורונה הפוקד את העולם כולו, ואת ישראל בתוכו, מוביל להשלכות הנוגעות במישורן לסיכון האשראי בבנק. ראה גם פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

הבנק נקט בשורה ארוכה של צעדים על מנת לתת מענה מידי לצרכים שנוצרו כתוצאה מהמצב החל במענה תפעולי ללקוחות וכלה בהתאמות במדיניות חיתום האשראי וסיכונים האשראי.

על מנת לסייע ללקוחות לצלוח את תקופת המשבר ולצמצם את הסיכון לכשל, תוך שמירה על מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, נקט הבנק בשורה של צעדים. אושרה דחיה של מספר חודשים בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר; אושרו דחיות ועדכונים למועדי התשלום גם ללקוחות פרטיים ומסחריים שנקלעו לקושי זמני; הועמדו הלוואות בערבות מדינה במסגרת התוכנית הממשלתית כמפורט להלן. לפרטים בדבר היקף החובות ששונו תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, והיקף הלוואות שהועמדו במסגרת הקרן בערבות המדינה, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

בנק ישראל פרסם שורה של הקלות, במסגרת הנחיות והתאמות להוראת ניהול בנקאי תקין, לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, סיוע למשק בצליחת המשבר, והגדלת האשראי למשק. ההוראות כוללות הקלות בתחום מדידה והלמות הון, חבות ענפית, ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר-ושב, מגבלות למתן הלוואות לדיור ועוד.

בנוסף, פרסמה המדינה קווים מנחים של תוכנית כלכלית לסיוע למשק, ואף השיקה קרנות הלוואות לעסקים שיעודן סיוע לעסקים קטנים וגדולים שנפגעו ממשבר הקורונה.

כמו כן, בהמשך לפניית המפקחת על הבנקים מיום 2 באפריל 2020, פעל הבנק, יחד עם כלל המערכת הבנקאית, במטרה לתמוך ביכולת של העסקים ומשקי הבית לצלוח את המשבר, ולהמשיך לספק אשראי ללווים בכלל המגזרים במשק, תוך קיום תהליך חיתום אשראי אחראי, אך ללא הקשחה מיותרת של תנאי החיתום.

הבנק מנהל ומנטר את סיכון האשראי באופן הדוק, בין היתר באמצעות פעילות שוטפת של פורומים בראשות המנהל הכללי ובראשות מנהל החטיבה העסקית, ובהשתתפות מנהל החטיבה לבקרת הסיכונים ונציגי החטיבות העסקיות. בנוסף, מתקיימות הערכות מצב חטיבתיות שוטפות. במסגרת ישיבות אלו מבוצעת ניטור פרטני של ענפי משק בעלי חשיפה גבוהה למשבר, ומתקיים מעקב אחר מדדים מרכזיים שנקבעו ואחר לקוחות ספציפיים שהשפעה של המשבר עליהם משמעותית ביותר. היחידות העסקיות נמצאות בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות בכדי לאמוד את מצבם העסקי והשלכות המשבר עליהם, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים ממשבר זה, תוך שמירה על איזונים ומעורר סיכונים האשראי.

בנוגע לאשראי לדיור, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה המאפשרת להעניק הלוואה לכל מטרה במימון של עד 70% (לעומת 50%) בכפוף להצהרת הלווה כי ההלוואה אינה מיועדת למטרת רכישת דירה להשקעה. הבנק מיישם הוראה זו תוך כדי עמידה בקריטריונים פנימיים שנקבעו במסגרת תהליך החיתום.

יצוין, כי על רקע משבר הקורונה ובעקבות הוראות הפיקוח על הבנקים שבעקבותיו, נבחנו ועודכנו מדיניות האשראי ותיאבון הסיכון של הבנק. רמת הסיכון הכוללת באשראי עלתה מרמה "נמוכה-בינונית" לרמה "בינונית". עם זאת, עדיין לא ניתן להעריך את מלוא ההשפעה של המשבר על איכות תיק האשראי של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313). נכון ליום 31 במרץ 2020 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל. לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 31 במרץ 2020 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
1.	שאר שירותים פיננסיים	1,036	200	1,236
2.	גופים מוסדיים	18	994	1,012
3.	בינוי	351	636	987
4.	בינוי	317	500	817
5.	בינוי	129	546	675
6.	שאר תעשייה	3	670	673

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

1. אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
- אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
- אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה ההונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מומנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
  - רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
  - חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.
- עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

2.

מימון לחברות ממונפות - הינו מתן אשראי מהותי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית בפורום מימון ממונף, בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

31 במרץ 2020			31 במרץ 2019			31 בדצמבר 2019			ענף משק של הנרכשת
סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	
-	-	-	80	27	53	-	-	-	מידע ותקשורת
-	154	-	-	-	-	-	154	-	מסחר
			80	27	53		154	154	סך הכל

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

31 במרץ 2020			31 במרץ 2019			31 בדצמבר 2019			ענף משק של הלווה
סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	
127	44	171	-	-	-	-	-	-	כרייה וחציבה
-	-	-	70	-	70	1	-	-	תעשייה וחרושת
359	-	359	416	-	416	355	-	355	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	76	40	36	מים
287	95	382	277	50	327	500	88	412	מסחר
49	20	69	-	-	-	-	-	-	תחבורה ואחסנה
-	-	-	90	36	126	131	86	45	מידע ותקשורת
123	-	123	156	-	156	124	-	124	שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	שירותים עסקיים ואחרים
138	8	146	78	5	83	142	8	134	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,083	167	1,250	1,033	145	1,178	1,328	222	1,106	סך הכל

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל			סיכון אשראי בעייתי:
31 במרץ 2020	31 במרץ 2019	31 בדצמבר 2019	
1,426	1,128	1,328	סיכון אשראי פגום
311	134	242	סיכון אשראי נחות
1,546	1,348	1,476	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - לדיוור
937	468	833	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - אחר
4,220	3,078	3,879	סך הכל סיכון אשראי בעייתי

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

31 במרץ 2020	31 במרץ 2019	31 בדצמבר 2019	
0.7	0.5	0.6	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי לציבור
1.8	1.5	1.7	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי שאינו לדיוור
3.4	2.3	3.0	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיוור
0.8 ⁽²⁾	0.7	0.7	שיעור יתרת האשראי לדיוור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾
1.5	1.2	1.4	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) שיעור זה שאינו לדיוור זניח.

(2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לעומק הפיגור.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
865	674	273	1,812	1	1,813	
239	65	39	343	2	345	
(63)	(8)	(19)	(90)	-	(90)	
1,041	731	293	2,065	3	2,068	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
766	644	263	1,673	4	1,677	
43	8	27	78	(2)	76	
(43)	(1)	(25)	(69)	-	(69)	
766	651	265	1,682	2	1,684	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

31 במרץ 2020	31 במרץ 2019	31 בדצמבר 2019	
1.0	0.9	0.9	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.7	0.7	0.7	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
שלושה חודשים ⁽¹⁾			
2020	2019	שנת 2019	
0.7	0.2	0.2	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.2	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.7	0.2	0.2	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
1.6	0.4	0.5	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיוור ⁽²⁾
0.2	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) השיעור בגין הלוואות לדיוור הינו זניח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)⁽⁴⁾

מגזר משקי הבית הינו מנוע צמיחה מרכזי ומהווה חלק משמעותי מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2021-2017. מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת החזר שלו: בחינת מטרת האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חבוייו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, הכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו.

הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות מודל פנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים; מעקב, ניטור וניתוח של ההוצאות בגין הפסדי אשראי; וכן באמצעות ביצוע מבחני קיצון מגוונים ובהם מבחני קיצון בהתאם להנחיות בנק ישראל, הכוללים תרחישים כגון מיתון במשק, גידול משמעותי בשיעורי האבטלה ועלייה ברמת הריבית. לפרטים בדבר ניהול סיכון האשראי בעקבות משבר הקורונה, ראה פרק סיכון אשראי ופרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר		
2020	2019	2019	2019	
חובות				
2,023	2,100	2,133		יתרות עובר ושב
3,553	3,783	3,973		יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
610	955	671		הלוואות לרכב - ריבית משתנה
1,077	920	926		הלוואות לרכב - ריבית קבועה
12,492	11,773	12,515		הלוואות ואשראי אחר - ריבית משתנה
248	217	258		הלוואות ואשראי אחר - ריבית קבועה
20,003	19,748	20,476		סך הכל חובות (אשראי מאזני)
מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות				
4,347	4,067	4,172		מסגרות עובר ושב לא מנוצלות
7,092	6,368	6,627		מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
167	230	187		ערביות
56	25	33		התחייבויות אחרות
11,662	10,690	11,019		סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)
31,665	30,438	31,495		סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים
מזה:				
452	489	469		הלוואות בולט/בלון ⁽³⁾
תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁴⁾				
תיק נכסים פיננסיים:				
3,567	3,432	3,723		פקדונות
162	217	219		ניירות ערך
316	370	328		נכסים כספיים אחרים
1,044	947	925		בטוחות אחרות ⁽⁵⁾
5,089	4,966	5,195		סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקן מספר 451.

(2) לצורך סדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(4) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(5) הביטחונות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי. עיקר הקיטון נובע מעדכון כלפי מטה של מקדמי הביטחון של כלי רכב וגיל הרכב המרבי הנלקח בחישוב השווי לביטחון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן פילוח לפי גודל חבות הלווה⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 31 במרץ 2019		ליום 31 במרץ 2020		תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים		
632	288,830	619	288,892	640	292,085	עד 10	
1,280	89,176	1,269	87,842	1,289	89,684	עד 20	מעל 10
3,409	118,756	3,394	117,438	3,438	119,724	עד 40	מעל 20
7,100	124,993	6,945	121,463	7,188	126,531	עד 80	מעל 40
8,860	82,664	8,604	79,816	8,935	83,336	עד 150	מעל 80
8,324	41,128	7,901	39,170	8,358	41,259	עד 300	מעל 150
1,890	3,999	1,706	3,696	1,817	4,044		מעל 300
31,495	749,546	30,438	738,317	31,665	756,663		סך הכל

(1) מספר הלווים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחוזי מאזני.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽¹⁾ בחשבון:

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 31 במרץ 2019		ליום 31 במרץ 2020		גובה הכנסה	
במיליוני ש"ח ב-%		במיליוני ש"ח ב-%		במיליוני ש"ח ב-%			
7.8	1,601	7.2	1,425	8.6	1,719	חשבוניות ללא הכנסה קבועה לחשבון	
26.4	5,402	28.4	5,605	25.3	5,052	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	
37.9	7,768	37.5	7,414	38.3	7,654	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	
27.9	5,705	26.9	5,304	27.8	5,578	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה	
100	20,476	100	19,748	100	20,003		סך הכל

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 31 במרץ 2019		ליום 31 במרץ 2020		תקופה לפירעון	
במיליוני ש"ח ב-%		במיליוני ש"ח ב-%		במיליוני ש"ח ב-%			
25.5	3,669	25.9	3,591	24.9	3,594	עד שנה	
33.4	4,805	34.4	4,772	33.5	4,836	מעל שנה ועד 3 שנים	
18.4	2,640	18.2	2,523	18.7	2,699	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	
10.5	1,513	10.2	1,414	10.5	1,515	מעל 5 שנים ועד 7 שנים	
12.2	1,743	11.3	1,565	12.4	1,783	מעל 7 שנים ⁽²⁾	
100	14,370	100	13,865	100	14,427		סך הכל

(1) ללא עו"ש וקרטיסי אשראי.

(2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן החזר ההלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 31 במרץ 2019			ליום 31 במרץ 2020		
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾		
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני
234	3	231	235	3	232	242	2	240
0.74%	0.03%	1.13%	0.77%	0.03%	1.17%	0.76%	0.02%	1.20%

יתרת סיכון אשראי בעייתי

שיעור סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾

(1) אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.

(2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

שלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 31 במרץ		
שנת 2019	2019	2020
0.49%	0.55%	0.78%

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך החובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדלו בשיעור של 1% לעומת 31 במרץ 2019 וקטנו בשיעור של 2% לעומת 31 בדצמבר 2019, בעיקר עקב גידול בהלוואות ואשראי אחר.
- לא חלו שינויים מהותיים בהתפלגות החובות לאנשים פרטיים ברבעון הראשון של שנת 2020.

ליום 31 במרץ 2020:

10.1%	-	חשבונות עובר ושב
17.7%	-	כרטיסי אשראי
8.4%	-	הלוואות לרכב
63.7%	-	הלוואות ואשראי אחר

- כנגד 25% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 31 במרץ 2020, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (שיעורים דומים ליום 31 במרץ 2019 וליום 31 בדצמבר 2019).

לאור מאפייני הסיכון במגזר, שיעור ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים הינו גבוה ביחס למגזרים האחרים, וזאת בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של החטיבה העסקית. במימון ענף הבנייה והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וברמות מחירים בינוניות. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין אזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויותיו האחרות של היזם - הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבנייה. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינוי בינוי, תמ"א 38 ועוד.

יצוין, כי גם בתקופת משבר הקורונה ישנה פעילות משמעותית בענף, המוגדר כחינוי למשק, אם כי לא בהיקף כבימי שגרה.

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים)

31 במרץ 2020						
סיכון אשראי לציבור ⁽⁴⁾						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי		סיכון אשראי		
סיכון אשראי	סיכון אשראי מאזני	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	פגום	חוץ מאזני ⁽³⁾ כולל	חוץ מאזני ⁽²⁾	מאזני ⁽²⁾
בביטחון נדל"ן בישראל:						
36	80	13	11	26,073	15,859	10,214
3	56	370	60	7,697	1,429	6,268
39	136	383	71	33,770	17,288	16,482
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל						
18	41	68	116	5,263	2,965	2,298
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל						
57	177	451	187	39,033	20,253	18,780
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל						
42	84	7	5	23,148	14,091	9,057
מזה: מיועד לליווי פרויקטים						
31 במרץ 2019						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
22	69	29	29	22,185	12,653	9,532
2	71	10	44	6,326	1,149	5,177
24	139	39	73	28,511	13,802	14,709
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל						
12	42	53	149	5,325	2,943	2,382
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל						
37	181	92	222	33,836	16,745	17,091
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל						
26	67	26	1	20,607	11,480	9,126
מזה: מיועד לליווי פרויקטים						
31 בדצמבר 2019						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
34	74	51	30	25,850	16,332	9,518
2	47	362	80	7,254	1,171	6,083
36	121	413	110	33,104	17,503	15,601
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל						
18	38	55	117	5,102	2,998	2,104
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל						
54	159	468	227	38,206	20,501	17,705
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל						
35	73	61	13	22,830	14,224	8,606
מזה: מיועד לליווי פרויקטים						

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור - פגום מוגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לוה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לוה.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 במרץ 2020			31 במרץ 2019			31 בדצמבר 2019		
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾		
חוץ מאזני			חוץ מאזני			חוץ מאזני		
כולל	מאזני	כולל	מאזני	כולל	מאזני	כולל	מאזני	כולל
ביטחון נדל"ן בישראל								
נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:								
								קרקע גולמית
4,397	539	3,858	575	5,108	4,703	727	3,976	נדל"ן בתהליכי בנייה
22,523	15,557	6,966	12,254	5,651	22,681	15,265	7,416	נדל"ן שבנייתו הושלמה
6,184	1,407	4,777	973	3,950	6,386	1,296	5,090	
33,104	17,503	15,601	28,511	13,802	14,709	33,770	17,288	16,482
סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן בישראל								
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל								
5,102	2,998	2,104	5,325	2,943	2,382	5,263	2,965	2,298
38,206	20,501	17,705	33,836	16,745	17,091	39,033	20,253	18,780
סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן								

(1) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

נתוני סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן ליום 31 במרץ 2020 מראים כי כ-48.2% מסיכון האשראי המאזני וכ-69.5% מסיכון האשראי החוץ מאזני מיועד ללווי פרויקטים סגורים בנדל"ן, ברובם המכריע לבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ, חיפה, באר שבע וירושלים. רוב האשראי החוץ מאזני נובע מערביות חוק המכר לרוכשי דירות. מרבית סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי. יצוין כי לחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד. חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 31 במרץ 2020, כמוצג להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 14.3%. יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 11.1% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר בגין רכש הבנק פוליסת ביטוח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 31 במרץ 2020

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾				
		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					מזה:				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁶⁾	אשראי תקין שאים בדיחוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	דירחוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל	
8	1	1	7	13	680	912	13	15	884	912	ציבור - מסחרי
15	1	12	97	127	337	722	127	38	613	778	חקלאות, ייעור ודיג
183	5	33	297	472	5,851	9,929	472	266	9,356	10,094	כרייה וחציבה
23	-	2	95	110	1,146	1,726	110	93	1,523	1,726	תעשייה וחרושת
198	2	17	135	218	14,394	34,025	218	1,171	32,647	34,036	מזה: יהלומים
36	-	6	52	420	4,369	4,981	420	132	4,445	4,997	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
9	1	2	1	15	1,723	2,527	15	51	2,746	2,812	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
226	31	53	343	437	8,925	11,468	437	309	10,874	11,620	אספקת חשמל ומים
39	2	12	27	71	1,076	1,428	71	117	1,240	1,428	מסחר
32	3	17	20	86	1,206	1,638	86	49	1,558	1,693	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
12	8	10	14	19	798	1,413	19	54	1,366	1,439	תחבורה ואחסנה
97	-	15	133	143	4,717	10,360	143	9	13,555	13,707	מידע ותקשורת
92	9	31	68	171	3,477	5,100	171	161	4,778	5,110	שירותים פיננסיים
16	-	1	20	28	2,315	2,814	28	217	2,602	2,847	שירותים עסקיים אחרים
963	63	210	1,214	2,220	49,868	87,317	2,220	2,589	86,664	91,473	שירותים ציבוריים וקהילתיים
91	6	21	1,214	2,220	49,868	87,317	2,220	2,589	86,664	91,473	סך הכל מסחרי
730	8	65	70	1,616	137,903	148,441	1,616	960	145,865	148,441	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
293	19	39	87	242	20,003	31,665	242	440	31,143	31,825	אנשים פרטיים - אחר
1,986	90	314	1,371	4,078	207,774	267,423	4,078	3,989	263,672	271,739	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	134	189	-	-	1,345	1,345	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	173	173	-	-	7,827	7,827	ממשלת ישראל
1,986	90	314	1,371	4,078	208,081	267,785	4,078	3,989	272,844	280,911	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לזרוע											
סך הכל ציבור - פעילות בחוץ											
79	-	29	55	142	4,389	6,232	142	131	6,108	6,381	לארץ
3	-	2	-	-	11,980	11,987	-	-	13,147	13,147	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	658	658	-	-	1,336	1,336	ממשלות בחוץ לארץ
82	-	31	55	142	17,027	18,877	142	131	20,591	20,864	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
2,068	90	345	1,426	4,220	225,108	286,662	4,220	4,120	293,435	301,775	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 225,108, איגרות חוב - 8,572, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 36, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 4,369 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 63,690.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוציגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירחוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירחוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) אשראי תקין בדירחוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.

(6) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 2,062 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,393 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,553 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערביות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 במרץ 2019

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (4)					
		הפסדי אשראי (3)					מזה:					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	ביצוע אשראי (5)	דירוג ביצוע אשראי (4)	דירוג ביצוע אשראי	סך הכל	
9	-	1	6	14	625	821	14	13	794	821		פעילות לווים בישראל
3	-	(1)	-	1	331	517	1	117	430	548		ציבור - מסחרי
119	7	4	261	376	5,684	9,773	376	309	9,241	9,926		חקלאות, ייעור ודיג
23	3	-	74	79	1,216	1,790	79	109	1,606	1,794		כרייה וחציבה
150	(6)	(21)	199	279	13,583	29,920	279	234	29,426	29,939		תעשייה וחרושת
68	(1)	12	23	35	3,497	3,879	35	481	3,381	3,897		מזה: יהלומים
13	-	4	3	27	1,269	2,148	27	56	2,488	2,571		בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
175	27	22	217	309	8,549	11,002	309	302	10,480	11,091		בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
27	3	2	18	45	1,030	1,332	45	43	1,244	1,332		אספקת חשמל ומים
12	2	4	9	24	1,196	1,731	24	9	1,709	1,742		מסחר
7	2	-	5	11	540	1,080	11	156	924	1,091		בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
66	1	(2)	170	178	3,738	10,194	178	3	11,602	11,783		תחבורה ואחסנה
56	7	12	49	89	3,105	4,431	89	53	4,300	4,442		מידע ותקשורת
15	1	1	22	30	2,068	2,507	30	109	2,391	2,530		שירותים פיננסיים
720	43	38	982	1,418	45,215	79,335	1,418	1,885	78,410	81,713		שירותים עסקיים אחרים
720	43	38	982	1,418	45,215	79,335	1,418	1,885	78,410	81,713		שירותים ציבוריים וקהילתיים
650	1	8	57	1,404	127,947	137,930	1,404	780	135,746	137,930		סך הכל מסחרי
265	25	27	84	235	19,748	30,438	235	332	30,199	30,766		אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
1,635	69	73	1,123	3,057	192,910	247,703	3,057	2,997	244,355	250,409		אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	252	306	-	-	926	926		סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,755	6,755		בנקים בישראל
1,635	69	73	1,123	3,057	193,162	248,009	3,057	2,997	252,036	258,090		ממשלת ישראל
												סך הכל פעילות בישראל
47	-	5	5	21	4,947	5,896	21	51	5,998	6,070		פעילות לווים בחוץ לארץ
2	-	(2)	-	-	6,688	6,783	-	-	8,286	8,286		סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	640	640	-	-	2,478	2,478		בנקים בחוץ לארץ
49		3	5	21	12,275	13,319	21	51	16,762	16,834		ממשלות בחוץ לארץ
1,684	69	76	1,128	3,078	205,437	261,328	3,078	3,048	268,798	274,924		סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות (2) - 2,054,437, איגרות חוב - 9,021, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 42, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,344 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 58,083.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע הבנק.

(5) אשראי תקין בדירוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,879 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,757 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 4,997 מיליוני שקלים חדשים בגין נרכש ביטוח לתיק ערבות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2019

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾										חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾		
מזה:										הפסדי אשראי ⁽⁴⁾		
סך הכל	ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	דירוג ביצוע	אשראי ביצוע	אשראי תקן שאים בדיהוג	בעייתי ⁽⁶⁾	סך הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות להפסדי אשראי	יתרת הפרשה
פעילות לווים בישראל												
ציבור - מסחרי												
895	868	12	15	895	15	895	673	15	7	1	1	8
539	539	-	-	539	-	519	351	-	-	-	-	4
9,931	9,294	239	398	9,825	398	9,825	5,678	398	280	58	25	155
1,693	1,528	60	105	1,693	105	1,693	1,129	105	95	(6)	(3)	21
33,320	32,567	483	270	33,318	270	33,318	13,417	270	165	9	(9)	183
4,886	4,378	83	425	4,881	425	4,881	4,284	425	62	(24)	1	30
2,690	2,625	49	16	2,244	16	2,244	1,469	16	3	-	1	8
10,715	9,994	264	457	10,575	457	10,575	8,180	457	331	87	63	204
1,385	1,282	55	48	1,384	48	1,384	1,052	48	28	11	10	29
1,888	1,821	26	41	1,881	41	1,881	1,233	41	22	15	7	18
1,282	1,161	94	27	1,272	27	1,272	643	27	22	(2)	(3)	10
9,845	9,661	-	144	7,791	144	7,791	4,033	144	135	15	2	82
4,991	4,829	53	109	4,981	109	4,981	3,444	109	68	40	21	70
2,632	2,439	157	36	2,620	36	2,620	2,117	36	25	4	4	15
84,999	81,458	1,515	1,986	82,186	1,986	82,186	46,574	1,986	1,148	214	123	816
148,604	146,173	899	1,532	148,604	1,532	148,604	135,256	1,532	56	44	14	673
31,802	31,165	403	234	31,495	234	31,495	20,476	234	87	101	91	273
265,405	258,796	2,817	3,752	262,285	3,752	262,285	202,306	3,752	1,291	359	228	1,762
657	657	-	-	151	-	151	110	-	-	-	-	-
7,941	7,941	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
274,003	267,394	2,817	3,752	262,436	3,752	262,436	202,416	3,752	1,291	359	228	1,762
פעילות לווים בחוץ לארץ												
5,700	5,608	5	127	5,644	127	5,644	4,095	127	37	8	-	50
8,881	8,881	-	-	7,155	-	7,155	7,150	-	-	(3)	-	1
2,437	2,437	-	-	656	-	656	656	-	-	-	-	-
17,018	16,926	5	127	13,455	127	13,455	11,901	127	37	5	-	51
291,021	284,320	2,822	3,879	275,891	3,879	275,891	214,317	3,879	1,328	364	228	1,813

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 214,317, איגרות חוב - 9,964, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 120, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,578 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 64,042.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוציגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) אשראי תקין בדירוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,759 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,501 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 5,571 מיליוני שקלים חדשים בגין נרכשו ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר וערבויות ביצוע בנוסח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

חשיפה למדינות זרות - מאוחד⁽⁴⁾ סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

המדינה	31 במרץ 2020			31 במרץ 2019			31 בדצמבר 2019		
	סך הכל	חוץ מאזנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	מאזנית ⁽²⁾	סך הכל	חוץ מאזנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	מאזנית ⁽²⁾	סך הכל	חוץ מאזנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	מאזנית ⁽²⁾
ארצות הברית	12,972	622	13,594	9,298	523	9,821	10,030	556	10,586
צרפת	1,417	2,234	3,651	1,347	2,152	3,499	1,418	2,226	3,644
גרמניה	90	2,809	2,899	304	2,698	3,002	132	2,922	3,054
בריטניה	1,834	1,021	2,855	2,357	1,068	3,425	2,041	1,115	3,156
אחרות	2,661	1,125	3,786	2,467	1,107	3,574	2,415	1,000	3,415
סך הכל החשיפות למדינות זרות	18,974	7,811	26,785	15,773	7,548	23,321	16,036	7,819	23,855
מזה: סך החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה	46	33	79	36	47	83	42	33	75
מזה: סך חשיפות למדינות LDC	456	75	531	459	98	557	409	83	492
מזה: סך כל החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ⁽⁵⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקן 313.
- (4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית כוללת סך של 5,552 מיליוני שקלים חדשים אשר עיקרו בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 31 במרץ 2019 - 4,997 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2019 - 5,571 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים בדבר עדכון מקדם ההמרה לאשראי (CCF) המוחל על ערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות על פי חוק המכר. ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.
- (5) לימים 31 במרץ 2020, 31 במרץ 2019 ו-31 בדצמבר 2019 אין לבנק חשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר החשיפה המאזנית בגינן עולה על סף הדיווח שנקבע בנוסח 7 בפרק 651 להוראות הדיווח לציבור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾⁽²⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

חשיפת אשראי נוכחית		סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		דירוג אשראי חיצוני
לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	
		סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾		
31 במרץ 2020				
6,334	6,360	5,553	780	807
255	270	232	23	38
120	128	117	3	11
26	26	26	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
6,735	6,784	5,928	807	856
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
31 במרץ 2019				
6,256	6,326	5,188	1,068	1,138
310	405	264	46	141
35	35	27	8	8
27	27	27	-	-
-	-	-	-	-
-	1	-	-	1
6,628	6,794	5,506	1,122	1,288
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
31 בדצמבר 2019				
6,327	6,372	5,616	711	756
341	412	229	112	183
19	21	10	9	11
26	26	26	-	-
-	-	-	-	-
-	10	-	-	10
6,713	6,841	5,881	832	960
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים				

בעקבות ההשלכות האפשריות של המשבר הכלכלי, כתוצאה ממגפת הקורונה, על מצבם של מוסדות פיננסיים רבים בעולם, עלתה תנועתיות מרווחי האשראי במהלך תקופת המשבר. מוסדות פיננסיים רבים חוו הורדת אופק דרוג, וחלקם אף ספגו הורדות דרוג. במהלך התקופה ביצע הבנק ניטור הדוק של כלל מסגרות החשיפה של הבנק, ניתוח וביחית הסיכונים הרלוונטיים, לפי פרמטרים שונים, ובהתאמה גם לרמת הפעילות העסקית מול הצדדים הנגדיים עודכנו מסגרות החשיפה השונות (RIGHT SIZING).

נכון לימים 31 במרץ 2020, 31 במרץ 2019 ו-31 בדצמבר 2019 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו. סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שווייץ וצרפת.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

(3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

(4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 5,662 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 במרץ 2020 (ליום 31 במרץ 2019 - 4,997 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019 - 5,571 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לווים בענף הנדל"ן בישראל וכן, ערבויות והתחייבויות נוספות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.

(5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו.

(6) בגין קיזוז הפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בביירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקוטעים וזרים), ראה ביאור 11.1. לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקלות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בביירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירוג והתפתחות

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדירוג. הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדירוג כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפיזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נטלי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, שקטן בעת האחרונה עקב הוראות בנק ישראל, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת החזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטחון הנכסי.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירוני הכנסה ועוד), וביצוע מגוון תרחישי קיצון, הבוחנים את השפעת גורמי המאקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שיעור האבטלה ושיעור הריבית. לבנק מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מהווה חלק ממערך הניטור הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירוג, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנים מעת לעת ובהתאם מותאמות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות מוגדר במספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את פרמיית הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נטל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בהנהלת הבנק, בועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשיכים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האובליגו בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש מרץ 2020) עומד על כ-52.8% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן). הבנק אומד, בנוסף, את שיעור המימון ה"אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדירוג, הגלומה במלאי המשכנתאות בתיק. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדירוג, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך.

התפשטות נגיף הקורונה

בחודש מרץ בעקבות השפעת התפשטות נגיף הקורונה על המשק, העלייה בשיעור האבטלה ויציאתם של רבים לחופשה ללא תשלום, הותאמו הקריטריונים לאישור הלוואה כך שיתחשבו, בין היתר, בלקוחות הנמצאים בחופשה ללא תשלום, מקור ההכנסה של הלווים, הרכב הלווים, ומקצוע והשכלת הלווים. הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא תוך כדי עמידה בקריטריונים פנימיים שנקבעו במסגרת תהליך החיתום.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)		
שיעור שינוי	שלושה חודשים	
באחוזים	2019	2020
32.3	5,492	7,266
5.9	101	107
81.8	22	40
32.0	5,615	7,413
145.9	647	1,591
43.8	6,262	9,004
25.5	10,723	13,454

משכנתאות שבוצעו (לדירור ולכל מטרה)

מכספי הבנק

מכספי האוצר:

הלוואות מוכונות

הלוואות עומדות ומענקים

סך הכל הלוואות חדשות

הלוואות שמוחזרו

סך הכל ביצועים

מספר לווים (כולל מיחזורים)

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור⁽⁴⁾ ליום 31 במרץ 2020 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור החזר	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
		עד 3 חודשים	3-5 שנים	5-10 שנים	10 שנים ומעלה	סך הכל		
60%	עד 35%	3,380	9,682	11,480	27,596	19,907	7,311	79,356
50%-80%	35%-50%	275	708	1,099	3,822	5,162	1,590	12,656
80%	50%-80%	-	1	-	11	1,136	543	1,691
80%	מעל 80%	-	-	-	-	90	87	177
60%-75%	עד 35%	2,149	5,598	5,504	13,920	9,316	1,745	38,232
50%-80%	35%-50%	144	370	428	1,571	1,704	466	4,683
80%	50%-80%	-	-	-	5	281	147	433
80%	מעל 80%	-	-	-	-	7	21	28
75%	עד 35%	27	87	102	195	642	987	2,040
50%-80%	35%-50%	1	7	2	12	141	310	473
80%	50%-80%	-	-	-	-	12	102	114
80%	מעל 80%	-	-	-	-	-	19	19
סך הכל		5,976	16,453	18,615	47,132	38,398	13,328	139,902

מזה:

הלוואות שניתנו בסכום מקורי

גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים

אחוז מסך האשראי לדירור

הלוואות בריבית משתנה:

לא צמודות בריבית פריים

צמודות למדד⁽³⁾

במטבע חוץ⁽³⁾

סך הכל

הלוואות לא צמודות בריבית

פריים מסך האשראי לדירור

הלוואות צמודות למדד בריבית

משתנה מסך האשראי לדירור

הלוואות בשיעור מימון גבוה

מ-75% מסך האשראי לדירור

(1) יתרת הלוואות לדירור לאחר הפרשה לפי עומק הפיגור.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות ליבוצות גיל בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.

בנוסף, מחזורים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משויכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלוונטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחזרו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

מאפייני תיק האשראי לדירור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור ההחזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדירור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי בירידה משמעותית במאפייני הסיכון של הלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 31 במרץ 2020).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדירור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום הלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 31 במרץ 2020 עומד על 52.8%, בהשוואה ל-52.5% ביום 31 במרץ 2019 ול-52.7% ליום 31 בדצמבר 2019. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 139.9 מיליארדי שקלים חדשים, כ-98.1% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את הלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור הלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת הלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדירור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון ההיסטורי. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-0.2 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.2% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 31 במרץ 2020, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדירור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-4.2%, בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-6.8%, בהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-19.8% ובסך כל הלוואות, בשיעור של כ-11.2%.

שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדירור של הבנק הינו 0.6% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, 0.6% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, ו-0.5% באשראי שניתן ברבעון הראשון של שנת 2020.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדירור משמש מדד למידת הביטחון של הלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של הלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור ההחזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור ההחזר הממוצע בתיק האשראי לדירור של הבנק הוא 25.8%. כ-85.5% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור ההחזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.1%). כ-12.7% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-39.3%). כ-1.6% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 50% עד 80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: 59.4%) וכ-0.2% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-92.2%).

הלוואות ששיעור ההחזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת ההחזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאוד שלגביה שיעור ההחזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן ויכולת ההחזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדירור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

הפיקוח על הבנקים הגביל את חלק הלוואה שניתן בריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה של 5 שנים ל-33% מסך הלוואה לכל היותר, ובנוסף קבע כי תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואות לדירור בהן היחס בין חלק הלוואה בריבית משתנה לבין סך הלוואה עולה על 67%, וזאת ללא תלות בתדירות שינוי הריבית.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזירות בהחלטתם על הרכב הלוואה.

היקף הלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-12.1 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-8.6% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת ההחזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף הלוואה

היקף הלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 31 במרץ 2020 ל-7.6 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-5.4% בלבד מתיק האשראי לדירור של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 31 במרץ 2020 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור							
בפיגור של 90 יום או יותר							
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽²⁾	סך הכל מעל 90 ימים	מעל 15 חודשים		מעל 6 חודשים		בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽¹⁾
			מעל 33 חודשים	עד 33 חודשים	עד 15 חודשים	עד 6 חודשים	
302	36	256	196	16	17	27	10
115	7	108	107	1	-	-	-
2,184	71	1,476	117	100	268	991	637
205	37	168	86	48	34	-	-
1,979	34	1,308	31	52	234	991	637

סכום בפיגור

מזה: יתרת ההפרשה לריבית⁽³⁾

יתרת חוב רשומה

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽⁴⁾

יתרת חוב נטו

(1) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.

(2) הלוואות בהן נחתם הסדר החזר פיגורים של לוח, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.

(3) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

(4) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדיור, ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים תפעוליים, הכוללת התפעוליים בבנק.

הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות היחידות העסקיות, לשפר את התהליכים העסקיים העיקריים הכרוכים בפעילותם, ועל ידי כך, להגדיל את הערך העסקי, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי.

כחלק מהיערכות הבנק למשבר הקורונה והשפעת השינויים בהתנהלות התפעולית שנוצרה בעקבות מתן ההקלות, חלה עלייה מסוימת בהסתברות להתממשות סיכונים תפעוליים פוטנציאליים הנובעת בעיקר מהעומס בפעילות הסינפים והמוקד הטלפוני שעלול להביא לעלייה במספר הטעויות התפעוליות בביצוע פעולות ולעלייה במספר ניסיונות ההונאה. בפועל לא חלו אירועים תפעוליים חריגים.

המשכיות עסקית

כחלק מההתמודדות הבנק עם התפשטות נגיף הקורונה, הועלתה רמת הכוונות בבנק, כונס חדר מצב מורחב בכדי לקבוע עקרונות עבודה, והוקם פורום "קורונה" לניהול הפעילות השוטפת במצב זה בהשתתפות הגורמים הרלוונטיים לתפעול האירוע. במסגרת זו בוצעו מספר פעולות להתמודדות עם האירוע, בין היתר:

בהתאם להנחיות החירום, עבר הבנק לעבודה במתכונת מצומצמת, תוך שמירה על המשכיות הפעילות השוטפת של הבנק. במהלך תקופת המשבר פעלו יחידות הבנק במתכונת מפוצלת במטרה לשמור על רציפות תפקודית של שירותים חיוניים, וחלק מהעובדים עברו לעבודה מרחוק באמצעות התשתית הטכנולוגית שבידי הבנק. חלק מהעובדים יצאו לחופשה בתשלום לתקופה מוגבלת, הבנק לא הוציא עובדים לחופשה ללא תשלום.

עם חזרת הבנק לפעילות מלאה בתחילת חודש מאי 2020, נערך הבנק להמשך עבודה תוך יישום כללי ההפרדה, המשך פיצול יחידות ועבודה מרחוק במקרים מסוימים.

לפרטים נוספים, ראה גם פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

סיכון אבטחת מידע וסייבר - סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון הגנת הסייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מהווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים סייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיה ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר.

מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367 ובכלל זה מנגנוני הזדהות, אופן שליחת מידע ללקוחות וזיהוי פעולות חריגות.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

רמת הסיכון במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 נותרה בינונית. במהלך רבעון זה, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפות דיוג) במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות. הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת להמשיך ולצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח. מערך אבטחת המידע של הבנק פעל בצורה מלאה ורציפה במהלך תקופת התפשטות נגיף הקורונה, תוך שיפור וחיזוק יכולות ומנגנוני הגנה בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המאתגרים בהם הבנק נדרש לעמוד. יצוין כי מגפת הקורונה העצימה ברמה עולמית את סיכון הסייבר, בעיקר עקב העלייה בהיקף העבודה מרחוק, אשר מרחיבה את משטחי התקיפה על הארגונים. פעילות הבנק במהלך התקופה, הותירה את רמת הסיכון בבנק ללא שינוי.

סיכון טכנולוגיית המידע

סיכון טכנולוגיית המידע - סיכון הנובע מכשל של מערכות הבנק כתוצאה מליקויים בזמינות וביצועי המערכות, ביצועים לא נכונים וחוסר תמיכה של המערכות בצרכים העסקיים של הבנק.

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלים מערכתיים כגון: תקלות מערכת ובהיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי וגילן של המערכות הקיימות בבנק, החל הבנק ברבעון הראשון של 2019 בפרויקט להחלפת מערכת הליבה של שוק ההון על בסיס פלטפורמה חדשה.

כמו כן, החל הבנק במהלך 2019 פרויקט החלפת מערכת ה-CRM אשר תיושם באופן מדורג במהלך של 3-5 שנים.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

רמת הסיכון במהלך הרבעון ולאורך משבר הקורונה נותרה בעינה. חטיבת הטכנולוגיה פעלה באופן מלא לתמיכה מלאה בתפקוד השוטף של הבנק ובצרכים הטכנולוגיים שנדרשו לפעילותו בשגרת החירום. לא חלו אירועים ו/או תקלות מהותיות בתקופה זו.

סיכון משפטי

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

הסיכון המשפטי כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, וכן כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק, ובהתאמה נותנת ייעוץ משפטי שוטף לבנק, על יחידותיו השונות.

ברבעון הראשון לשנת 2020, רמת הסיכון המשפטי נותרה נמוכה-בינונית, בדומה להערכה בדוח השנתי של 2019.

בחינת רמת הסיכון המשפטית ברבעון הראשון לשנת 2020 כללה, בין היתר, גם בחינת ההשלכות האפשריות של משבר הקורונה על הסיכון המשפטי, ונמצא כי, ככלל, אין השפעה על רמת הסיכון המשפטי ואיכות ניהולו.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון שוק וריבית

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחר וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.

סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזער, על פי מדיניות הבנק. מבנה הבנק המוטה תיק משכנתאות, מייצר שימושים לטווחים ארוכים, אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות. הבנק מצצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובל בעולם. כך, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, שיטות המדידה עודכנו במעט וכוללת גם התקבולים עתידיים בגין עמלת פירעון מוקדם הצפויים להתקבל בתרחישים השונים. בהמשך לכך, מדידת סיכון בתרחישי ירידת ריבית ירדה.

הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון הראשון של שנת 2020, הינה ברמת סיכון נמוכה-בינונית, ראה הסבר להלן.

בעקבות התפשטות משבר הקורונה בארץ, חודש מרץ התאפיין בירידות שערים חדות בבורסה לניירות ערך תוך תנדטיות קיצונית. הירידות החדות בשווקים הפיננסיים הובילו למימוש ניירות ערך מצד משקי הבית ולפדיונות כבדים בעיקר בשוק קרנות הנאמנות. בעקבות פדיונות אלו, גדלה באופן משמעותי יתרת הפיקדונות של המגזר הקמעונאי והעסקי, ובמקביל חלה ירידה בפיקדונות של גופים פיננסיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

כאמור, חודש מרץ התאפיין בעלייה חדה בעקומי הריבית השקליים חסרי סיכון (zero coupon), לכל אורך העקום השקלי והצמוד למדד. עלייה בעקומי הריבית, הן הממשלתיים והן בחברות בעלות דירוג אשראי גבוה, גרמו לעלייה במחירי הכסף של הבנק. משבר הקורונה גרם לירידה בציפיות האינפלציה, עקב ירידה צפויה בביקושים. הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבסס על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובניה של פוזיציה חזויה תחת תרחישים שונים.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	רבעון ראשון		
	2019	2020	
484	431	1,023	לסוף התקופה
626 (יוני)	585 (פברואר)	1,023 (מרץ)	ערך מקסימלי במהלך התקופה
431 (מרץ)	431 (ינואר)	443 (ינואר)	ערך מינימלי במהלך התקופה

העלייה בערך ה-VAR נבעה בעיקר כתוצאה מהתנוודות החריפות בעקומי הריבית בתקופת המשבר הקורונה. מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן. תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל, לבחינת איכות מודל ה-VAR.

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽⁴⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

31 במרץ 2020						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע ישראלי						
מטבע חוץ						
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל	
(59)	(1,513)	411	61	8	(1,092)	עלייה של 2%
(137)	1,509	(430)	(34)	(14)	894	ירידה של 2%
31 במרץ 2019						
240	(1,617)	141	27	12	(1,197)	עלייה של 2%
(1,267)	1,060	(143)	(30)	(13)	(393)	ירידה של 2%
31 בדצמבר 2019						
55	(1,304)	372	67	12	(798)	עלייה של 2%
(1,211)	799	(401)	(40)	(12)	(865)	ירידה של 2%

(4) מחושב על סך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת ערכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. יתרות עובר-ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים. ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי.

הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובלת בעולם. כך, שיטות המדידה עודכנו במעט וכוללות גם תקבולים עתידיים בגין עמלת פירעון מוקדם הצפויים להתקבל בתרחישים השונים. בהמשך לשינויים אלו, נרשמה ירידה בחשיפה לירידת ריבית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2020

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 במרץ 2019			ליום 31 במרץ 2020		
סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	שקל	סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	שקל
12,648	(30)	12,678	12,460	9	12,451
11,867	14,330	(2,463)	11,680	16,518	(4,838)

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾

מזה: תיק בנקאי

השפעת תרחיש של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 במרץ 2019			ליום 31 במרץ 2020		
סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	שקל	סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	שקל
(185)	(41)	(144)	314	231	83
(180)	(18)	(162)	317	241	76
151	44	107	(342)	(232)	(110)
141	22	119	(351)	(248)	(103)
(362)	(49)	(313)	(286)	(33)	(253)
300	42	258	647	90	557
173	28	145	427	186	241
(283)	(28)	(255)	22	(190)	212

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

שינויים לא מקבילים

התלה⁽³⁾

השטחה⁽⁴⁾

עליית ריבית בטווח הקצר

ירידת ריבית בטווח הקצר

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(4) עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

ברבעון הרביעי של שנת 2019 עודכנו ההשפעות הצולבות בין תרחישי שינוי ריבית לבין תרחישי התנהגותיים בתיק המשכנתאות ובתיק הפיקדונות גם ביחס לרגישות השווי ההוגן המותאם נטו לשינויים בשיעורי ריבית, ליום 31 בדצמבר 2019.

כמו כן, עודכנה שיטת המדידה ברבעון הראשון של שנת 2020, כאמור לעיל, כך שתכלול תקבולים עתידיים בגין עמלות פירעון מוקדם הצפויים להתקבל בתרחישים השונים.

הפער בין חשיפת הבנק לשינויים בריבית על פי השווי ההוגן נטו המותאם לבין רגישות הערך הכלכלי (EVE) המוצגים לעיל, בתזוזה מקבילה של העקום ב-1% עומד על 603 מיליון שקלים חדשים.

עיקר הפער נובע משימוש בעקומי היוון שונים. עקומי היוון המשמשים לניתוח רגישות הערך הכלכלי (EVE) הינם עקומי מחירי המעבר ואילו ריביות היוון המשמשות לצורך הצגת השווי ההוגן המותאם נטו הינן ריביות בהן היה ניתן לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן והן משקפות את רמת הסיכון הגלומה ללקוח דומה.

לפריטים נוספים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 33 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019.

השפעת תרחיש של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽¹⁾:

ליום 31 במרץ 2019			ליום 31 במרץ 2020		
הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾ סך הכל	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾ סך הכל	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾ סך הכל
810	154	573	964	270	843
810	160	573	970	227	800
(663)	(157)	(454)	(820)	(277)	(734)
(663)	(163)	(454)	(826)	(231)	(685)

שינויים מקבילים⁽²⁾

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

(1) לטווח של שנה.

(2) שינויים בריבית חסרת סיכון.

(3) כולל השפעת שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

להלן ההנחות העיקריות שבבסיס הנתונים לעיל:

- יתרות עובר ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים.
- בחישוב רגישות הכנסות הריבית במגזר הלא צמוד, מתבצעת קטימה של הריבית חסרת סיכון ברמה של 0%. לא מתבצעת קטימה כאמור במגזרי ההצמדה האחרים.
- בחישוב רגישות הכנסות מימון שאינן מריבית, לא מתבצעת קטימה.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 33 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 31 במרץ 2020, גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

תרמישים	תרמישים קיצון היסטורי ^(א)			
	עלייה של 10%	ירידה של 5%	ירידה של 10%	עלייה של 10%
מדד ⁽²⁾	1,853.9	927.0	(968.1)	(1,936.1)
דולר	25.2	13.1	(11.0)	(8.8)
ליש"ט	0.1	-	0.1	0.3
יין	(0.7)	(0.1)	0.6	(0.1)
אירו	4.5	1.1	(1.7)	(3.6)
פר"ש	(0.5)	(0.3)	0.4	(0.6)

(1) תרמישי הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

(2) רגישות ההון לעלייה ולירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 556.2 ו-580.8 (מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה).

משבר הקורונה גרם לירידה בציפיות האינפלציה, עקב ירידה צפויה בביקושים. הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובניה של פוזיציה חזיה תחת תרחישים שונים.

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה, וכן ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2019.

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.

סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות.

סיכון הנזילות מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

במהלך חודש פברואר 2020 העלה הבנק את רמת הכוונות בתחום סיכון הנזילות לכוונות מוגברת. ההחלטה להעלות הכוונות נבעה בשל החשש מהתפשטות נגיף הקורונה לישראל, ומהירידות החדות שנרשמו בבורסות. בתחילת חודש מרץ הועלתה רמת הכוונות בנזילות, וזאת בשל המשך הירידות החדות בבורסות בעולם ובפרט בישראל ועליית המדד המשולב למעקב אחר השווקים הפיננסיים (מדד שפוחת בבנק לדיהוי ואבחון מצב של אי יציבות במערכת הפיננסית בארץ, המשמש כמדד תומך החלטה להכרזה על מצב כוננות בשל תרחיש מערכתי) לשיעורי שיא. רמת הכוונות כוללת צעדים אופרטיביים אשר נועדו להבטיח כי הבנק שומר על רמת נזילות נאותה בעתות משבר.

הירידות החדות בשווקים הפיננסיים הובילו למימוש ניירות ערך מצד משקי הבית ולפדיונות כבדים בעיקר בשוק קרנות הנאמנות. כפועל יוצא מכך השתפרו יחסי הנזילות בבנק כתוצאה מגידול חד ביתרת פיקדונות הציבור של משקי בית ועסקים כנגד קיטון ביתרת פיקדונות הציבור של הגופים הפיננסיים.

במהלך תקופה זו הבנק מבצע מעקב שוטף (כולל תוך יומי) אחר אינדיקטורים כמותיים ואיכותיים (פנימיים וחיצוניים), וכן בחינה מידי יום של מספר תרחישי לחץ לטווחי זמן שונים. בכל התרחישים רמת הנזילות נאותה והבנק עומד בכל המגבלות הפנימיות.

על פי תכנון הנזילות לטווח קצר וכן לטווחי זמן ארוכים יותר, הבנק צפוי להמשיך ולשמור על יחסי נזילות נאותים, וזאת תוך התחשבות בפעילות הידועה ובפעילות הצפויה הכוללת הנחות מתאימות למצבי משבר.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון המימון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן, הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. ברבעון הנוכחי המשיך הבנק בפעילותו לגיוון מקורות המימון והפחתת סיכון הריכוזיות. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך.

לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2020

יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 - "יחס כיסוי נזילות", הדרישה הרגולטורית המזערית הינה 100%. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2020 יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון הראשון של שנת 2020 הסתכם ב-117%. כאמור, במהלך תקופה זו, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה. ליום 31 במרץ 2020 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-9.3 מיליארדי שקלים חדשים. גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 חלה עלייה בירת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של 211.0 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2019, להיקף של 223.2 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 במרץ 2020, גידול של 5.8%. במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של 168 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 5.7% לעומת סוף שנת 2019. במגזר צמוד המדד הסתכם היקף פיקדונות הציבור ל-14.3 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה לסוף שנת 2019, ובמגזר מטבע חוץ עלה היקף פיקדונות הציבור ל-40.8 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 8.5% לעומת סוף שנת 2019. לפרטים נוספים בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות". סיכון הציות כולל גם את סיכון ההוגנות (Conduct risk), וכן את סיכון חוצה גבולות וסיכון הלבנת הון ומימון טרור המוצגים בנפרד להלן. מנהל סיכון הציות והרגולציה הוא מנהל החטיבה לבקרת סיכונים. קצין הציות הינו האחראי לניהול השוטף של הסיכון. סיכון הציות נותר ללא שינוי במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הערכת הסיכון נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, שיפור הבקרה ותדירות ההדרכות, ויעול תהליכי העבודה בתחום, תוך שילוב שיפורים טכנולוגיים. ברבעון הנוכחי, בעקבות מגפת הקורונה ניהול סיכון הציות השוטף נבחן והותאם למצב החירום. לפרטים נוספים בדבר סיכון הציות והרגולציה ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו. סיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי איפיה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה הגבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ; בפעילות עסקית שמקיימים נציגי הבנק במדינות זרות וביחס לכספים של לקוחות ישראליים פרטיים המושקעים בחוץ לארץ. סיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act, וכן QI - qualified intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (CRS - Common Reporting Standard). תיאור הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי. סיכון חוצה הגבולות נותר ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2020 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הבנק מנהל את הסיכון, בין היתר, על ידי עדכון נהלים, מיכון תהליכי עבודה, קיום הדרכות, ריכוז פעילות תושבי חוץ בסניפים מתמחים והגדרת שגרות עבודה בתהליכים הנדרשים לביצוע הדיווחים הן במסגרת ה-FATCA והן במסגרת ה-CRS. לפרטים נוספים בדבר סיכון חוצה גבולות ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון הלבנת הון ומימון טרור

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הלבנת הון ומימון טרור הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם הלבנת הון ומימון טרור.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מהלבנת הון ומימון טרור הינו אפסי. סיכון הלבנת הון נותר ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2020 והוא מוגדר נמוך-בינוני, זאת לאור המשך פעילות אינטנסיבית של הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון, טיובי מסמכים וסיווגים וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות. מערכת מא"ה (מערכת איסור הלבנת הון) לאיתור פעילות בלתי רגילה ולדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון פועלת בצורה שוטפת בסניפים ומאפשרת בקרה הדוקה על הפעילות הבנקאית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הלבנת הון ומימון טרור ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול גם לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות.

הבנק עוקב אחר, ובוחן את השפעת התפשטות נגיף הקורונה בעולם ובישראל על הפעילות העסקית בכלל ועל סיכון המוניטין בפרט, בהיבט של תפיסות שליליות כלפי הבנק ספציפית וכחלק מתפיסות כלפי כלל המערכת הבנקאית.

להערכת הנהלת הבנק, בשלב זה לא חל שינוי מהותי ברמת סיכון המוניטין. הבנק ממשיך ומנטר את הנושא באופן שוטף.

בנק מזרחי טפחות, בדומה למרבית הבנקים בישראל, נכלל ב"רשימה השחורה" שפורסמה על ידי המועצה לזכויות האדם של האומות המאוחדות, ביום 12 בפברואר 2020, רשימה הכוללת חברות הפועלות בשטחים מעבר לקו הירוק. פרסום זה עלול להשפיע על השיח התקשורתי ועל פעילותם של ארגונים שונים, לרבות גופי אנליזה ובעלי מניות בחוץ לארץ, פעילות אשר תשפיע על המגזר העסקי ככלל, לרבות המערכת הבנקאית.

הבנק פועל לעניין זה בשיתוף עם איגוד הבנקים ובנק ישראל, ובשלב זה אין לבנק יכולת להעריך את ההשפעה על פעילות הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המוניטין ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי-עסקי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אסטרטגי-עסקי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק חר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון. מהותיות הסיכון האסטרטגי-עסקי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

הבנק פועל במסגרת תוכנית אסטרטגית חמש שנתית, אשר אושרה בדירקטוריון הבנק בחודש נובמבר 2016 ועקרונותיה פורסמו לציבור. סטייה מהותית מאסטרטגיית הבנק מחייבת את אישור דירקטוריון הבנק. הסיכון מנוטר על ידי חטיבת מידע ודיווח כספי ומאוגר על ידי החטיבה לבקרת סיכונים.

השלכות הפגיעה בפעילות המשק בעקבות התפשטות נגיף הקורונה על פעילותו העסקית של הבנק, כוללת עלייה בסיכון האשראי ובהפרשה להפסדי אשראי, וכן פגיעה אפשרית בהכנסות ריבית, נטו, של הבנק, עקב ירידת ריבית בנק ישראל וריבית ה-FED בארצות הברית. הבנק נוקט צעדים להתמודדות עם המשבר ועם השלכותיו. לפרטים נוספים בדבר השלכות התפשטות נגיף והצעדים שנוקט הבנק, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

הבנק בוחן באופן שוטף את השלכות המשבר על רמת הסיכון האסטרטגי-עסקי. בשלב זה, ולאור חוסר הוודאות, לא ניתן להעריך את מלוא השלכות המשבר על פעילות הבנק.

בהמשך להנחיית דירקטוריון הבנק את ההנהלה להיערך להכנת תוכנית אסטרטגית חדשה לשנים 2021-2025, ולהבאתה לאישור הדירקטוריון ברבעון השלישי של שנת 2020, כל זאת לאור השגת יעדי התוכנית האסטרטגית הנוכחית כבר בדוחות הכספיים לשנת 2019, הרי שלאור משבר הקורונה, ואי הוודאות השוררת, קבע הדירקטוריון לדון בתוכנית אסטרטגית חדשה לקראת תום שנת 2020. מועד זה יכול שיתעדכן בהמשך.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי-עסקי, ראה בדוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2019.

יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפות בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019. לפרטים בדבר שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין משבר הקורונה ראה פרק שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים לעיל.

בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקרות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

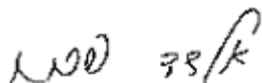
הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקרות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר לנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

בהמשך להתאמת הבקרות והנהלים לגבי הגילוי הנוגעות לשינוי מבנה הדוחות הכספיים אשר בוצעו בשנת 2019, בוצעו ברבעון הראשון של שנת 2020 התאמות נוספות הנוגעות לדוחות כספיים רבעוניים. הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 31 במרץ 2020 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020, הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אלדד פרשר

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
רמת גן, ח' בסיון התש"ף
31 במאי 2020